

grafika : video : audio : komunikacije

Broj 4
veljača 2020.

gvak!

školski list učenika Škole za grafiku, dizajn i medijsku produkciju

Školski list?
Tko to
čita?

TEMA BROJA
PREDRASUDE
(odaberite svoju)

Dosadno

preozbiljno...

KAKVE SU
TO TEME?!

Tko uopće
danas čita?

Odreži etikete!

04

Tema broja

06

Interni školski info

TEMATSKA NASTAVA
Klimatske promjene 07

Intervju s našom
učenicom i
aktivisticom Hanom
Matović 10

Poštovani kukci i
druge jezive priče
Maše Kolanović 12

Učenička
zadruga Slog 14

Promocija
pobjedničkih
pjesmama
Po(e)zitive 2019. 16

Tekst Lucije Blažan
osvojio je nagradu
Jutarnjega lista za
najbolji novinarski
tekst 18

19

Priroda i društvo

MUŠKARCI I SUZE
Ne budi djevojčica,
pravi muškarci ne
plaču 20

Subkulture i
njihove predrasude 22

Plastične lutke
kroje naše
plastične mozgove 24

ROBOVI
TEHNOLOGIJE
Ne suprotstavljamo
se manipulaciji
virtualne hipnoze,
već slijepo
nasjedamo na
njezine trikove 28

HRVATSKA I
DUGINE BOJE
Povijest borbe za
izlazak iz ormara 30

33

Kulturni šok

KRITIKA ALBUMA
KANYEA WESTA
Hip-hop i gospel
prosvjetljenje 34

KRITIKA ALBUMA
GRUPE OPETH
Testiraj kvalitetu
Otrova u repu 36

KAZALIŠNA
KRITIKA
Raspad Ubojstva u
dvorcu Haversham
u vrtlogu smijeha 36

PREDRASUDE
KAO STROJ ZA
STVARANJE
MRŽNJE
Boja kože kao pravo
na nadmoć 36

Dosadni
sadržaj

43

Mišvajz

SEKSUALNO
UZNEMIRAVANJE
Prste k sebi,
komentar za sebi! 44

BOL KOJA SE NE
VIDI
Depresija u svijetu
koji voli nasmijane
ljude 46

FILM KAO ANALIZA
DRUŠTVENOG
STANJA
Joker i socijalni
heroji 48

VIDEOIGRE I
NASILJE
Smrt preliberalnim
zakonima o
posjedovanju
oružja, sloboda
videoigrama! 52

56

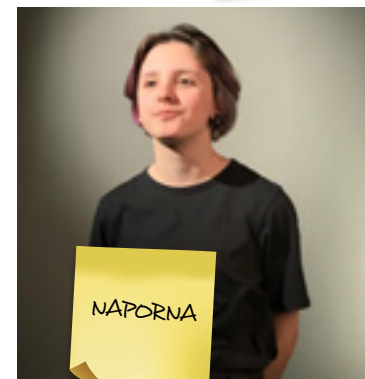
Stil života

ANĐELI BEZ KRILA 58

COSPLAY
Budi svoj omiljeni lik 60

Vizualni uvod u predrasude

KLIMATSKE PROMJENE

Temperature rastu, tope se ledenjaci i snijeg, srednja razina mora raste, a razlog najvjerojatnije leži u povećanju koncentracije stakleničkih plinova koji su posljedica ljudske aktivnosti, kako navodi Europska agencija za okoliš.

Kako bi se ublažile klimatske promjene, potrebno je staviti pod kontrolu ljudsku aktivnost, odnosno smanjiti emisiju stakleničkih plinova. Budući da je promjena klime postala gorući svjetski problem i tema od prvorazredne važnosti, naša je škola osmislila tematski tjedan koji je bio posvećen upravo klimi i klimatskim promjenama. Kako je izgledala nastava i do kojih su spoznaja o klimatskim promjenama došli učenici, pogledajte u nastavku.

Prognošičar Zoran Vakula u našoj je školi održao je zanimljivu prezentaciju o klimatskim promjenama. Istaknuo je da, osim kontinuiranog porasta temperature, još više zabrinjava učestala pojava ekstremno visokih i niskih temperatura, što u konačnici rezultira nepredvidivim te vrlo intenzivnim zračnim struja-

njima, obilnim poplavama i drugim nepogodama. Većoj količini CO₂ u atmosferi, nastaloj ljudskim „odnosom” prema iskorištavanju resursa, možemo se suprotstaviti prestankom korištenja fosilnih goriva i intenzivnim pošumljavanjem.

Na nastavi Hrvatskoga jezika likovni radovi učenika 2.A, 2.B i 2.C razreda (crteži, stripovi, kolaži...) korišteni su kao motivacija za učenički govor (javni govor) o klimi i klimatskim promjenama. Učenici su svoja razmišljanja, prijedloge i ideje o temi iznijeli usmenim izlaganjem u trajanju od jedne do tri minute, uvažavajući govorne vrednote, kompoziciju, sadržaj i neverbalnu komunikaciju.

U okviru nastave Tjelesne i zdravstvene kulture učenici su pratili s pomoću aplikacije broj prijedjenih koraka izbjegavajući pritom uporabu javnoga prijevoza, a na nastavi Kemije i Biologije učenici su komentirali odnos prijedjenih kilometara i potrošnje kalorija.

Na nastavi Matematike učenici su pročitali zadane brošure vezane uz klimatske promjene i ostvarili suradnju služeći se Razrednom bilježnicom u aplikaciji OneNote, a potom su riješili kviz napravljen u Microsoft Formsu „Jesi li stručnjak za klimatske promjene?”

Budući da je promjena klime postala gorući svjetski problem i tema od prvorazredne važnosti, naša je škola osmislila tematski tjedan koji je bio posvećen upravo klimi i klimatskim promjenama.

Na satu Grafičkog dizajna i praktične nastave učenici su razgovarali o problemima klimatskih promjena. Iznosili su svoje ideje i razmišljanja, raspravljali su o aktualnim pitanjima, pa čak i različitim kontroverzama vezanima uz to područje. Zaključak je rasprave da čovjek svojim djelovanjem utječe na klimatske promjene. Učenici su se fokusirali na sljedeće probleme: podizanje razine mora i nestanak pojedinih životinjskih vrsta – jaguara, kornjače i pčele, što su i prikazali svojim infografikama.

Intervju s našom učenicom i aktivisticom Hanom Matović

Naša se škola školske godine 2019./2020. uključila kao partner u projekt Održivi razvoj društva kreće od mladih! zajedno s udrugom ODRAZ, Prvom ekonomskom školom Zagreb i udrugom Life Potential.

„Održivi razvoj društva kreće od mladih! projekt je kojim organizacije civilnoga društva pridonose razvoju kompetencija i aktivnog sudjelovanja mladih u području održivog razvoja putem uspostavljanja partnerstva organizacija civilnoga društva, škola i lokalne zajednice u podizanju svijesti o održivom razvoju.“ Uključivanje u ovaj projekt potaknuo me na intervju s našom učenicom Hanom Matović, koja je angažirana u različitim inicijativama koje zagovaraju održivi razvoj, a posebno je uključive-

Aktivistica sam Zelene akcije i jedna sam od od organizatorica prosvjeda, sudjelujem u njima, služim se javnim prijevozom, ne podržavam mesnu industriju, razdvajam otpad, iako se u Zagrebu dio otpada ne reciklira.

Ne povodim se za trendovima pa ne kupujem često novu odjeću, čime se borim protiv konzumerizma.

na u pokrete koji se bave klimatskim promjenama, kao jednom od točaka održivog razvoja.

Borna: Danas svi govore o održivom razvoju? Možeš li nam objasniti značenje tog pojma?

Hana: Održivi razvoj je stalan, kontinuiran gospodarski i socijalni razvoj, a njegov je cilj napredak koji je ekološki prihvatljiv, a osnovni mu je cilj utjecati na održivo korištenje prirodnih izvora.

Borna: Ti se uglavnom baviš klimatskim promjenama. Misliš li da su klimatske promjene gorući problem današnjice i kako ljudi mogu utjecati na pozitivne promjene na tom planu?

Hana: Da, klima jest jedan od gorućih problema današnjice, no, nažalost, imamo ih više. Klima direktno

ugrožava našu budućnost, možda ne doslovno našu, ali sigurno budućnost generacija koje dolaze. Moram napomenuti da su klimatske promjene prirodan proces na Zemlji, ali dio problema proizlazi iz čovjekova utjecaja na klimatske promjene, a on može biti umanjeno pa će i posljedice biti blaže. Danas smo svjedoci ekstremno visokih i niskih temperatura, otapanja ledenjaka, podizanja razine mora i nestajanja nekih vrsta.

Borna: Ti si i sama aktivistica. U kojim si akcijama dosad sudjelovala?

Hana: Svojim klimatskim aktivizmom uvijek se dotičem teme održivog razvoja. Sudjelovala sam u akcijama za razdvajanje otpada, za smanjenje uporabe osobnih automobila.

Borna: Kakav je danas pogled mladih na aktivizam?

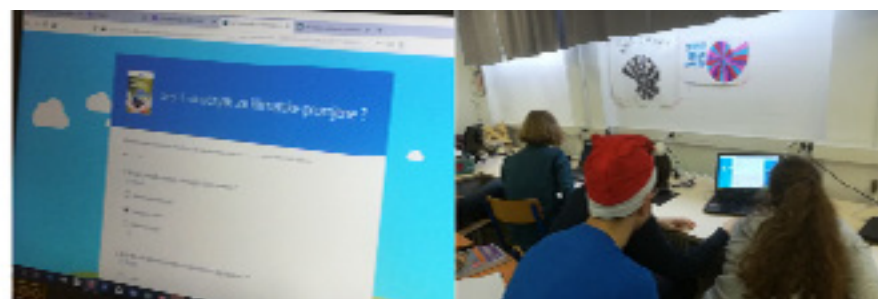
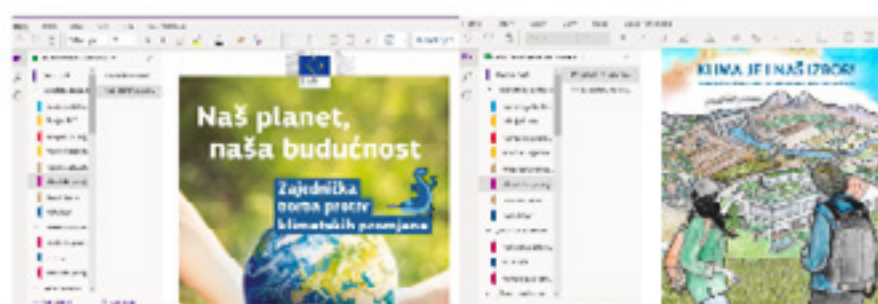
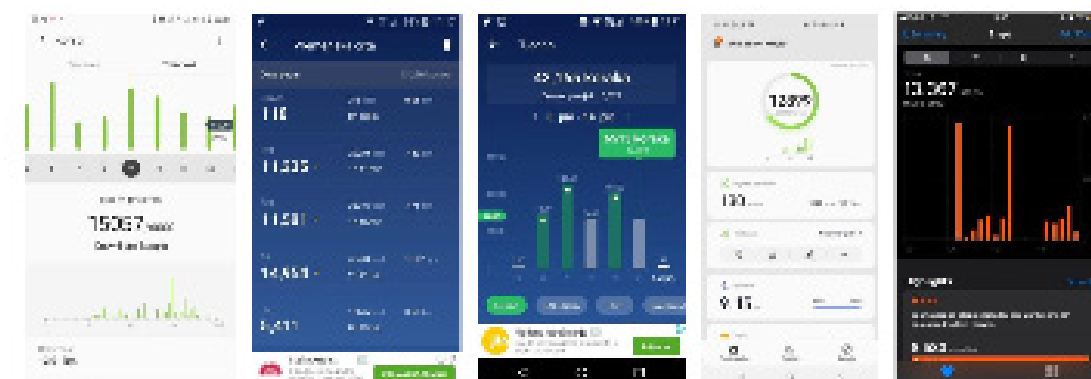
Hana: Aktivisti danas nisu studenti i učenici. Nekada su studenti pokre-

tali neke važne društvene promjene, a danas mladi nisu zainteresirani za političke teme i ne zanima ih promjena, a mislim da mladi ljudi ne prepoznaju u sebi snagu koja može mijenjati svijet. Svijet ostaje na mladima, stoga se mladi trebaju aktivirati i početi se boriti za svoja prava, za svoju budućnost.

Borna: Kako ti utječeš na promjene?

Hana: Aktivistica sam Zelene akcije i jedna sam od od organizatorica prosvjeda, sudjelujem u njima, služim se javnim prijevozom, ne podržavam mesnu industriju, razdvajam otpad, iako se u Zagrebu dio otpada ne reciklira, ne povodim se za trendovima pa ne kupujem često novu odjeću, čime se borim protiv konzumerizma.

Postoji knjiga za svaki ukus

Maša Kolanović POŠTOVANI KUKCI I DRUGE JEZIVE PRIČE

četvrtak, 16. siječnja, učionica 1

plakat osmislila Ana Starčević, 3.B

Čitanjem protiv konzumerizma

Piše:
Petra Samoščanec, 1. D

U našoj je školi održana dramsko-čitateljska radionica inspirirana zbirkom priča Maše Kolanović *Poštovani kukci i druge jezive priče*. Konzumerizam je tema koja objedinjuje sve priče pa je radionica otvorena kratkim animiranim filmom o konzumerizmu i raspravom kako mu se danas možemo oduprijeti. Rasprava je kao i film bila vrlo zanimljiva jer je moje vršnjake i mene potaknula na razmišljanje o toj temi. Profesorice Vignjević i Pralica odabrale su priču *Frižider* koju smo interpretirali, a onda su uslijedili zadaci po skupinama – neki su trebali odglumiti situaciju svoga razgovora s bakom, kupovinu na tržnici, analizirati razliku između bakina i našeg frižidera, prepoznati kako turizam mijenja sliku grada, a također smo se dotaknuli i aktualne teme recikliranja. Uspješno smo odradili svoje zadatke i mislim da ovakav način interpretacije lektire ostavlja dublji dojam na čitatelja jer je inovativan. Naša je učenica Ana Starčević osmislila izvrstan plakat za radionicu koji je povezoao ružičastu konzumerističku stvarnost i ono je živo u njoj u ilustracijom kostura koji se također nalaze i u autoričinu djelu.

Piše:
Nika Rajaković, 1. D

Poštovani kukci i druge jezive priče Maše Kolanović

Autorica romana *Sloboština Barbie* ovaj nas je put iznenadila zbirkom *Poštovani kukci i druge jezive priče*. Zbog sigurno zbunjujuć naslov ovog djela u sebi krije puno mračniju i pomalo zastrašujuću notu. Naime, na prvi pogled ova se knjiga čini kao samo još jedna vrsta današnjeg „klišeja“ – knjige bombastičnih naslova koji nisu značenjem povezani sa sadržajem, već su ovdje kako bi zabavili publiku. No, ova je knjiga je uistinu nešto posebno, pritom ne mislim samo na to da je odlično napisana, već je njezina tematika neko uistinu osvježavajuće iskustvo. Knjiga se bavi surovim životom malih ljudi, teškim situacijama u koje nas život ponekad odvede, mnogim kušnjama koje su stavljene pred nas, čak i ispituje našu egzistenciju i koliko se vrijedi boriti za ono što zaista želimo. Kukce u ovoj knjizi ne predstavlja nitko osim nas sa-

mih, neslomljiva i pomalo odvratna bića simbol su čovjeka koji je izgubio svoju ljudskost pod težinom današnjeg kapitalizma. Tu pomalo tmurnu stvarnost života spisateljica je Maša Kolanović prikazala u dvanaest kratkih priča kao što su *Škrinja* (ponovno upoznavanje drage osobe), *Poštovani kukci* (slijepo praćenje današnjeg komercijalizma), *Frižider* (mijenjanje današnjeg svijeta). Radnja svih ovih priča događa se u nama poznatim mjestima, koja nam se tijekom čitanja prikazuju poput doma te ih uzimamo k srcu, pa nam je zato pomalo teško gledati kako se savijaju pod okrutnošću konzumerizma. Ako vam ikad ova knjiga zapadne pod ruku, toplo vam preporučujem da za nju odvojite mali dio svoga dana i gotovo sa sigurnošću vam mogu potvrditi da ćete naći sebe u barem jednoj od tih priča, ako ne i u svih dvanaest.

Učenička zadruga Slog

Piše:
Ema Stojaković, 2. B

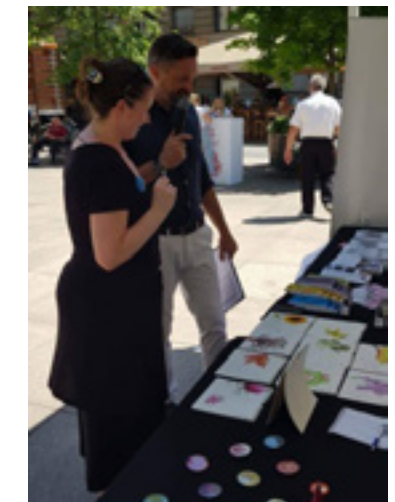
Početak školske godine 2018./2019. osnovana je učenička zadruga SLOG. Njezin je glavni cilj povezivanje učenika uz osmišljavanje i realizaciju različitih kreativnih zadataka kao i razvoj učeničkog poduzetništva. U cijelom procesu realizacije učenicima pomažu jednako kreativni i pristupačni mentori. Oni svojim savjetima i prijedlozima učenicima pomažu početnu zamisao pretvoriti u gotov proizvod.

U zadrugu se mogu uključiti svi, sva zanimanja, tj. smjerovi u školi, jer od osmišljavanja do realizacije proizvod prolazi kompleksan put izrade i usavršavanja različitim sekcijama i smjerovima.

Zadruga proizvodi grafičke proizvode široke primjene i unikatna dizajna. Neki su od proizvoda zadruge: zidni i stolni kalendari različitih tema, blokovi za crtanje, mape, bilježnice, poklon-kutije, bookmarkeri, bedževi i razni plakati.

Naša zadruga potiče i jednako važan natjecateljski duh, pa je tako 7. lipnja sudjelovala u XVII. smotri učeničkih zadruga Grada Zagreba koja se održala u prekrasnom parku Zrinjevac.

Tema je smotre bio zagrebački Botanički vrt pa je tako prvi razred grafičkih urednika-dizajnera, uz pomoć mentora, oblikovao kalendar, bedže-

ve s istim motivima te prikladne blokice. Na realizaciji kalendara za 2020. godinu radili su više od dva mjeseca. Bilo je potrebno proučiti puno različitih vrsta biljaka te izabrati savršeno karakterističnu biljku za pojedini mjesec. Nakon dobro promišljene ideje došlo je vrijeme za realizaciju. Podijelili su se poslovi; jedan dio učenika različitim crtačkim tehnikama stvarao je na papiru, a drugi je dio izrađivao matematičke konstrukcije tih biljaka u vektorskom programu na računalo. Kad su ilustracije bile gotove, stvarao se jedinstveni dizajn koji je uključivao ilustracije, matematičke konstrukcije te uobičajene podatke koje kalendar treba sadržavati. Detalje s kalendara upotrijebili su na bedževima i blokicama.

Proizvode su izložili na štandu koji je privikao mnoge, konkurenciju iz drugih škola, usputne prolaznike i najviše – turiste. Posebnu pažnju posjetitelja

odnijeli su bedževi koje je simpatična i vesela ekipa učenika i mentora izrađivala pred mušterijama na licu mjesta.

Druženjem prilikom procesa izrade i na samom štandu bolje smo se upoznali i stvorili dobro uigrani tim. Jako smo ponosni na naš prvi izlazak u javnost i na proizvode na zavidnoj razini koji su premašili očekivanja mnogih.

Proizvodi su se mogli pogledati i kupiti i na danima otvorenih vrata naše škole!

1. srpnja obilježavao se Međunarodni dan zadruga, u cijelom svijetu organizirale su se različite manifestacije, a u Hrvatskoj Festival zadružnih proizvoda u organizaciji Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta.

Naravno, i naša se Učenička zadruga Slog odazvala pozivu i zauzela čak dva štanda na zagrebačkom Cvjetnom trgu.

U zadrugu se mogu uključiti svi, sva zanimanja, tj. smjerovi u školi, jer od osmišljavanja do realizacije proizvod prolazi kompleksan put izrade i usavršavanja različitim sekcijama i smjerovima.

Promocija pobjedničkih pjesmama Po(e)zitive 2019.

Kulturni centar Peščenica, poznatiji kao KNAP, i ove nam je godine širom otvorio vrata u petak, 7. lipnja kako bismo ondje predstavili pobjedničke pjesme Po(e)zitive 2019. Kao što je već poznato, prošlogodišnji smo natječaj posvetili američkom pjesniku Edgaru Allanu Poeu, a mlade smo pjesnike pozvali da svojom poezijom dotaknu svijet Poeovih tema – odnos ljubavi i smrti, smrti i ljepote, svijet mističnog i nedokučivog. Na naše je iznenađenje na natječaj pristiglo sto šest pjesama, a najboljima su proglašene pjesme Vide Sever, Rebeke Petković, Chiare Pumper, Andreja Đeraja i Paule Petrić. Autorice su pjesama stigle iz svojih

gradova u KNAP i pročitale nam svoje pjesme. Voditeljski su posao izvrsno odradili Antea i Arian, a program smo upotpunili filmom Matee Bračko „Izraz“, pjesmom u izvedbi Lovre Dokića, Mihaelovom interpretacijom Poeove *Annabel Lee*, Laurinom interpretacijom pjesme Andreja Đeraja, a sve smo na kraju začini kratkim punk koncertom benda u kojem svira naš Vjeko. Posjetitelji su nakon završetka programa u prizemlju mogli pogledati izložbu korica knjiga grafičkih urednika-dizajnera, nastalih po motivima Poeova stvaralaštva i osmišljenih pod mentorstvom profesorice Ksenije Palamete Radković, kao i izložbu Davida Baka-

rića „*Nevidljivi zid*“ nastalu pod mentorstvom Silvija Jesenkovića. Zahvaljujući našim nastavnicima Kseniji Palameti Radković i Aljoši Lijiću, ali i učenicima koji su napravili ilustracije po motivima pristiglih pjesama, objavljen je zbornik, a učenici su 4. A razreda pod mentorstvom nastavnika Marija Severa napravili *web*-stranicu Po(e)zitive 2019. Ispraćamo staru Po(e)zitivu i već spremamo novu, stoga vas pozivamo da nas do objave novog natječaja pratite na *web*-u i *Instagramu*.

Na naše je iznenađenje na natječaj pristiglo sto šest pjesama, a najboljima su proglašene pjesme Vide Sever, Rebeke Petković, Chiare Pumper, Andreja Đeraja i Paule Petrić.

Piše:
Luka Drmić-Banović, 4.B

Tekst Lucije Blažan osvojio je nagradu Jutarnjega lista za najbolji novinarski tekst

Tekst Lucije Blažan o razlikovanju roda i spola *Barbie je postala automehaničar, a Ken je na porodiljnom?! iz prošlogodišnjeg GVAK-a osvojio je prvo mjesto na natječaju Jutarnjega lista za najbolji srednjoškolski novinarski tekst u 2019. godini. Predstavnici stručnog žirija za odabir najboljeg novinarskog teksta uručili su Luciji nagradu i priznanje u našoj školi uz prigodni govor i glazbu, a sada željno iščekujemo tekst o Lucijinu uspjehu u Jutarnjem listu i, naravno, novi natječaj na koji ćemo prijaviti novi broj GVAK-a i jedan od tekstova. Ponosni smo na našu Luciju, ali i na sve novinare i dizajnere koji sudjeluju u realizaciji našeg školskog lista.*

*Priroda i
društvo*

MUŠKARCI I SUZE

NE BUDI DJEVOJČICA, PRAVI MUŠKARCI NE PLAČU

Strah od društvene osude proizvodi pritisak na muškarce da otvoreno iskazuju svoje osjećaje i da se zbog toga osjećaju bezvrijednima.

Piše:
Laura Širol, 3.d

U našem se društvu tradicionalno smatra da muškarci moraju biti snažni, zato ih se odmalena odgaja u emocionalno strožim uvjetima nego djevojčice. Često čujemo kako roditelji govore dečkici: „*Prestani plakati, ti si dečko.*“ Za razliku od žena čije je iskazivanje emocija društveno prihvatljivo, patrijarhat muškarcima nameće sasvim druga pravila – muškarac koji iskazuje emocije pokazuje visok stupanj slabosti pa ne zaslužuje poštovanje jer nije „*pravi muškarac*“. Strah od društvene osude proizvodi pritisak na muškarce da otvoreno iskazuju svoje osjećaje i da se zbog toga osjećaju bezvrijednima. Kako utjecati na promjenu patrijarhalnih obrazaca i otkuda početi. Mogu govoriti svojim prijateljima da se ne trebaju sramiti osjećaja, no kako promijeniti općeniti stav društva prema muškarcima? O toj temi 2017. snimljen je vrlo zanimljiv film

U našem se društvu tradicionalno smatra da muškarci moraju biti snažni, zato ih se odmalena odgaja u emocionalno strožim uvjetima nego djevojčice.

„Muškarci ne plaču“ koji preispituje, a u konačnici, i napušta uvriježeno mišljenje o muškarcima koji ne plaču. Film progovara o ratnim strahotama, a u njemu o ratu govore muškarci ne krijući da su plakali, osjećali strah i poniženje. Svojim hrabrim govorom ruše stereotipe o „snažnim“ muškarcima koji ne iskazuju emocije i pokazuju svoju pravu snagu u suočavanju s njima pred kamerom, za što, složili biste se, treba ozbiljna hrabrost. No, može li po koji film utjecati na promjenu društvenih uloga kada smo konstantno okruženi porukama iz kojih vrišti seksizam. Zanimljiv članak o tome napisala je Maša Grdešić, docentica na Katedri za teoriju književnosti i kulture, u kojem proziva predizborni slogan stranke ZA GRAD koji glasi „Pokaži muda“ jer je iznikao iz ideje da se više ne trebaš ponašati kao „curica“, već trebaš pokazati muškost i suočiti se s problemima.

Zbog takvih je predrasuda i osuda u obranu muškaraca stao Status M, mala feministička nevladina organizacija koja se prvenstveno bavi, ali ne isključivo, radom s muškarcima. Ovo možda nekima zvuči čudno jer se organizacije koje se bave rodnom ravnopravnošću obično povezuju sa zaštitom djevojčica i žena. Pokušavaju iskorijeniti patrijarhalni društveno obrazac, bore se za bolji položaj žena u društvu i oslobađanju muškaraca iz, kako oni to nazivaju, „patrijarhalne kutije očekivanja“, koja im s jedne strane osigurava moć, a s druge šteti njihovom psihičkom zdravlju. Stoga se nadam da se slažete sa mnom kako je borba protiv patrijarhata potrebna svima. Muškarci kao i žene imaju potpuno pravo tražiti svoja prava za prestanak osuđivanja i svakojakih predrasuda. Neka slobodno govore o svojim problemima i bez sustezanja pokazuju emocije. Svi smo mi od krvi i mesa i želimo da nas netko saslušati i pruži nam utjehu.

Patrijarhat muškarcima nameće sasvim druga pravila - muškarac koji iskazuje emocije pokazuje visok stupanj slabosti pa ne zaslužuje poštovanje jer nije „pravi muškarac“.

MIGRANTSKA KRIZA

ALTERNATIVAC?
Nasilno drukciji.

ŠMINKER?
ZELIŠ SE
UKLOPITI
U MAŠU.

Subkulture i njihove predrasude

Bez obzira na sukobe, postoje mnoga prijateljstva između pripadnika ovih dviju skupina pa se možemo nadati da je došlo vrijeme u kojem se ljudi međusobno sve više prihvaćaju te je potreba za zatvaranjem u okvire jedne subkulture sve manja.

Pišu:
Lucija
Kardaš, 3.D
i Karolina
Horvat, 4.B

Alternativci i šminkeri, dvije zaraćene strane. Što to razdvaja ove dvije najveće subkulturne skupine koje predstavljaju današnju mladež? Jesu li to samo razlike u stilu odijevanja i vrsti glazbe koju slušaju ili ih razdvajaju i različite vrijednosti i uvjerenja.

ŠMINKERI OČIMA ALTERNATIVACA

„Odvratni cajkaroši“ jedan je od najčešćih naziva koje alternativci upućuju šminkerima. Velikim dijelom njihovo negativno mišljenje zasniva se na razlikama vezanim uz izbor glazbe koju slušaju, što bi se uklopilo u sliku o nastanku i djelovanju predrasuda. Neki alternativci smatraju da glazba koju slušaš daje odgovor na niz pitanja povezanih s osobnošću i stilom života. Ovakav stav može proizvesti nove predrasude jer postaje obrazac mišljenja pa će moć predrasuda početi djelovati i u granicama ove supkulturne skupine, npr. osoba koja sluša black metal često će osobu koja sluša thrash metal nazivati pozerom jer se pretvara da je nešto što zapravo nije. Jednako su tako učestale rasprave oko toga koji bend

pripada kojem žanru. S obzirom na razgovor s nekolicinom alternativca, nije nimalo neuobičajeno da s gađenjem gledaju tzv. „basic ljude“.

Ako izuzmemo glazbene preferencije, osnovna razlika između alternativca i šminkera trebala bi se nalaziti u vrijednostima za koje se bore. Alternativci su često direktni i iskreni, što se nekom može činiti neukusnim. Na isti način šminkeri svojim ponašanjem mogu ostaviti pogrešan dojam te ispadaju lažljivi, neprosvijećeni te kao da se pretvaraju da su nešto što zapravo nisu.

ALTERNATIVAC SI? UMIŠLJAŠ DA SI DRUGAČIJI

„Kako možeš slušati to? Što su ti roditelji rekli na boju kose? Kako su ti dali da pirsas nos?“ – najčešća su pitanja upućena nekom „drugacijem“. No, zašto su alternativci šminkerima toliko drugačiji te ih promatraju kao da su došli s drugog planeta?

U razgovoru sa „šminkerima“ došli smo do nekih zaključaka. Najveći je pokretač predrasuda ono što je vidljivo, a to je stil odijevanja. Ono što se

može vidjeti na jednom alternativcu najčešće je poneki dodatak na tijelu (piercing, tetovaža i sl.), stil odijevanja koji odskaje od većine te ono što proizvodi najviše zgražanja pored samog izgleda – vrsta glazbe koju sluša i mjesta na koja izlazi. Ako su u pitanju metalci, zbog vrste muzike koju slušaju znaju biti povezani sa sotonizmom. Isto tako, kao što je već spomenuto, ove dvije skupine razlikuju se i svojim ponašanjem. Šminkeri će reći za alternativce da su preslobodni, buntovni bez razloga, a često će smatrati da nisu na ti s osobnom higijenom. Ista je stvar i s alternativcima. Kako će neki alternativac imati dojam da su šminkeri „seljačine“, glasni i naporni, tako će šminker gledati na alternativca kao agresivnu, prljavu i depresivnu osobu ili se jednostavno neće međusobno primjećivati. Na kraju krajeva, svi su isti, a toliko različiti. Svatko je poseban te se može po nečemu isticati. Bez obzira na sukobe, postoje mnoga prijateljstva između pripadnika ovih dviju skupina pa se možemo nadati da je došlo vrijeme u kojem se ljudi međusobno sve više prihvaćaju te je potreba za zatvaranjem u okvire jedne subkulture sve manja.

RAT RODNIH ULOGA U PRODAVAONICI IGRAČAKA

Plastične lutke kroje naše plastične mozgove

Pišu:
Tanja Crnčević, 4.B
Luka Drmić-Banović, 4.B

Dokle su god djeca izložena utjecaju industrije igračka, neće biti mjesta za potpunu jednakost spolova jer se djeca ne rađaju sa stereotipima, već ih stječu socijalizacijom.

Ideologija i industrija igračaka

U današnjem je društvu svaki pojedinac podložan različitim utjecajima. Ti utjecaji nerijetko dolaze iz Hollywooda, modne industrije ili od poznatih osoba koje s vremenom i same postaju brend. Većina nas svjesno prihvaća ideje, stavove i mišljenja idealiziranih ikona s reklama ne razmišljajući gdje je sve počelo, a početak je na mjestu na koje nikad ne bismo pomislili – u tvornici igračaka.

Generacije i generacije odrastale su uz ideologiju koju im je servirala industrija igračaka. Pa čak i danas, potvrdila su istraživanja britanske udruge za ravnopravnost spolova, igračke odgajaju dječake da postanu muškarci željni brzih automobila i borbe, a djevojčice pretvaraju u nježne majke s istančanim osjećajem za modu, čime se jasno razdvajaju igračke za djevojčice od igračaka za dječake. Tome ne ide u prilog ni istraživanje tvrtke Lego provedeno među djecom na svim kontinentima koje tvrdi da, u godini u kojoj smo dobili prve astronautkinje, među najpoželjnijim zanimanjima djevojčice biraju Instagram modele i influencers, a dječaci vlogere. Odlučili smo provjeriti statistike i istražiti najveću prodavaonicu igračaka u Zagrebu.

Müllerov odjel igračaka - slika prosječnog muškarca i prosječne žene

Odmah po ulasku u trgovinu, primijetili smo da je odjel za dječake na lijevoj, a za djevojčice na desnoj strani te smo se uputili prema odjelu za djevojčice. Vidjeli smo lutke u ružičastoj sobi koje predstavljaju majku i dvije kćeri, čime se jasno daje do znanja da je ružičasta primarno boja ženskoga roda te da se majčinstvo promovira kao jedna od dominantnih uloga koju žena treba preuzeti. U istome se redu nalazi i Barbie u ružičastoj trgovini gdje se prodaju

Stereotipi o muškim poslovima

osnovne namirnice, cvijeće te deterđenti za pranje rublja. Na odjelu za djevojčice prevladava ružičasta i crvena boja.

Odjel za dječake prepoznatljiv je po velikom zidu s mnoštvom alata poput čekića, kliješta, bušilice, motorne pile i slično, što indirektno poručuje dječacima da trebaju biti uspješni kućni majstori. Na istom se zidu nalazi set koji se sastoji od kamiona, građevinskih strojeva te lutkice muškarca koji upravlja tim strojevima. Na odjelu za dječake prevladavaju autići, avioni, make-te zgrada i brodova, dok na odjelu za djevojčice prevladavaju lutke i plišane igračke. No, ima i nekolicina igračaka u kojima muškarci i žene nisu prikazani kako obavljaju stereotipne poslove, poput pilotkinje Barbie. U blizini izlaza nalaze se magneti i ploče različitih natpisa poput: „Kako usrećiti ženu, a kako muškarca“, „Ženski mozak“, „Šefov zakon“ i različiti tekstovi ispunjeni stereotipima o lijenim i napaljenim

“**Dokle god su djeca izložena unaprijed zadanim ulogama žena i muškaraca koje se zrcale i u industriji igračaka, neće biti mjesta za potpunu jednakost spolova jer se djeca ne radaju s predrasudama i stereotipima, već ih stječu socijalizacijom.**”

muškarcima i pričajivim ženama. Takvim pločama nije mjesto na dječjem odjelu (a niti u trgovinama općenito) jer produbljuju predrasude o prosječnom muškarcu i prosječnoj ženi.

Dokle su god djeca izložena unaprijed zadanim ulogama žena i muškaraca koje se zrcale i u industriji igračaka, neće biti mjesta za potpunu jednakost spolova jer se djeca ne radaju s predrasudama i stereotipima, već ih stječu socijalizacijom.

Znakovi rodne neutralnosti među igračkama

Dok pojedine tvrtke još uvijek ne proizvode lutke sa smeđim očima, druge su otišle korak dalje. Tako je tvrtka Mattel proizvela prvu kolekciju rodno nedefiniranih lutaka. Nakon prvotnog odobravanja i razgovora s vršnjacima počeli smo se pitati je li to možda korak predaleko? Jesu li igračke zbog težnje za ravnopravnošću postale sredstvo slanja političke poruke i razmišljaju li djeca uopće o kategoriji roda? U razgovoru s prij-

(Indirektna poruka koje su odraz ideologija

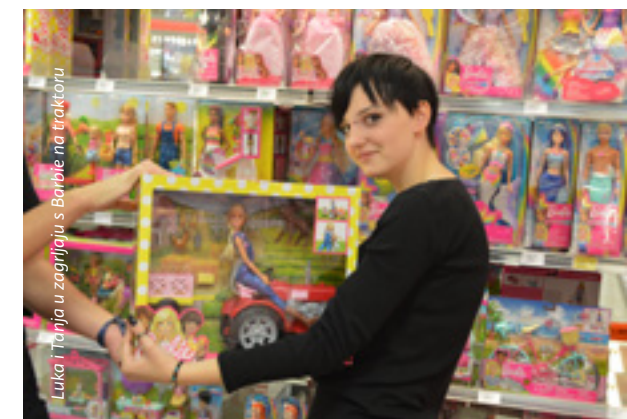

teljima vaša je novinarka shvatila koliko se „spornih“ ideja provuklo najdražim dječjim igračkama. Bez ikakve primisli, moja je najdraža Barbie, koja je uz to bila crne boje kože, često nosila odjeću svoga dečka. Zašto njen dečko nije nosio njenu? Haljina nije išla preko preširokih ramena, a u nedostatku Kenova, Barbie i Barbie su bile u braku i imale djecu iako nisu išle na Pride. Ken, koji je većinu svog života proveo gol, nije imao ništa protiv života u Barbinu stanu ili vožnje u manjem ružičastom automobilu, dok ona vozi veliki plavi.

Lovci u žitu

U želji za tolerancijom stvaramo nove razlike i nudimo ih skupini koja je još uvijek najtolerantnija i koja ne razmišlja kao odrasli. Trebamo li poput Holdena Caulfielda čuvati djecu od pada u provaliju – svijet odraslih. Nadamo se boljim generacijama, a stavljamo ih pred naše spoznaje i tjeramo

“**Trebamo li poput Holdena Caulfielda čuvati djecu od pada u provaliju - svijet odraslih.**”

Luka i Tonja u zagrljaju s Barbie na traktoru

da igrom usvajaju naše vrijednosti. Umjesto da naš svijet preslikamo na njihov, možda bismo trebali raditi suprotno. Možda bismo im samo trebali omogućiti neograničen izbor, pustiti ih da sami odluče i dozvoliti im da svoju toleranciju prenesu nama.

ROBOVI TEHNOLOGIJE

Ne suprotstavljamo se manipulaciji virtualne hipnoze, već slijepo nasjedamo na njezine trikove

Pišu:
Klara Jovanov, 4.B

Svaka promjena počinje od pojedinca, stoga razmislimo želimo li živjeti stvaran život ili onaj virtualni.

Živimo u svijetu u kojem je gotovo sve digitalno povezano, danas ne postoji osoba koja se ne služi nekom vrstom tehnologije, od najnovijih laptopa pa do najskupljeg Iphonea. Povezani smo pupčanom vrpcom sa svojim mobitelima, no koliko smo uistinu svjesni utjecaja tehnologije na kvalitetu našega života? Mladi vape za socijalnom interakcijom, samo ako se ona odvija na virtualnoj razini. Kao da su zaboravili živjeti u stvarnim druženjima i razgovorima, a dokle . društvene mreže ostvaruju profit manipulirajući našom socijalnom interakcijom u virtualnoj sferi. Kako kaže Dubioza kolektiv u pjesmi Kažu: „Ako nemaš stav, odmah ti ga stave”, razotkrivajući ono strašno u

manipulaciji ljudskim mišljenjima. Dio je društva shvatio koliku moć ima internet, ali svatko tko posjeduje neku vrstu moći, neće je uvijek koristiti za dobrobit cijele zajednice, a najgore je što toga ne moramo uvijek biti svjesni.

Nerealna utjeha tehnologije zbog koje silazimo s uma

Ljudi pronalaze bijeg od stvarnosti u virtualnom svijetu u koji ulazimo s pomoću tehnologije. Inženjerima nije bio cilj razviti mobitele koji stvaraju ovisnost, već nam omogućiti bolju povezanost s našim okruženjem. Znamo i sami koliko je komunikacija širok pojam pa je tako iz dobre namjere proizašlo nešto što danas ima velike posljedice na naše mentalno zdravlje. Pronalazimo utjehu u društvenim mrežama te mislimo, ako već u pravome svijetu ne možemo proći ono za čime žudimo, onda se nameće virtualno kao mogući prostor rješenja naših zahtjeva. U ovom nam je vremenu apsolutno sve dostupno. Tolika količina informacija

Ono na čemu treba inzistirati jest edukacija o uporabi tehnologije te je treba prakticirati u školama, javnim službama, institucijama, udrugama u namjeri da potakne ljude na ostvarenje drukčijeg odnosa prema tehnologiji.

nije bila dostupna nijednoj generaciji prije nas, a sve dostupnijim postaje i ono što bi trebalo ostati privatno. Lakše je komunicirati s pomoću nekakvog profila koji je u potpunosti nerealan u usporedbi s našim pravom personom. Bježimo od izazova i emocija jer se bojimo osjećati ih, a želimo trajne veze ili brakove, a ne želimo se suočiti sa stvarnošću. Želimo velike stvari od života te se prikazujemo u najboljem svjetlu, a bit skrivamo paralelno je tražeći u drugim ljudima putem društvenih mreža, samo zato što smo zaboravili tražiti je u realnom svijetu. Mladi su ljudi danas pod velikim pritiskom koji generiraju društvene mreže, a njihovi idoli rade platforme koje kreiraju različite trendove koji se danas najviše šire Instagramom. Mladi su pod pritiskom zbog nesavršenosti svoga fizičkoga izgleda, ne mogu nositi skupocjenu odjeću jer im to ne dozvoljava financijski status. Dane

provode pregledavajući druge korisničke profile svojih vršnjakinja i vršnjaka. Nametanje perfekcionizma toliko je izraženo na društvenim mrežama da mlade osobe, a često i odrasli ljudi, postaju nezadovoljni vlastitim životima jer im se tuđi životi čine savršenijima.

Mijenja se tehnologija, promijenimo se i mi

Danas više od 80% dvogodišnjaka i trogodišnjaka već samostalno uključuje televizor; više od polovine njih u toj dobi već samostalno mijenja programe, a više od 40% njih samostalno pokreće video ili DVD. Ovi su podaci navedeni u knjizi „Digitalna demencija“ koja naglašava da i korištenje tehnologije djeca usvajaju po modelu, dakle uče kako se i u kojoj mjeri služiti tehnologijom. Zaboravili smo blagodati tehnologije – protok informacija, obrazovanje, promoviranje političke, duhovne, seksualne slobode. Najveći je problem upravo nedostatak samokontrole koja nam je potrebna da svjesno odlučujemo

koliko ćemo dopustiti tehnologiji da kroji naše živote. Samokontrola je prva stepenica prema uspjehu, a u ovome slučaju uspjeh je početi živjeti kvalitetnijim životom. Mi se kao pojedinci moramo osvijestiti i pokušati ponekad živjeti i izvan digitalnih okvira. Ono na čemu treba inzistirati jest edukacija o uporabi tehnologije te je treba prakticirati u školama, javnim službama, institucijama, udrugama u namjeri da potakne ljude na ostvarenje drukčijeg odnosa prema tehnologiji. Svaka promjena počinje od pojedinca, stoga razmislimo želimo li živjeti stvaran život ili onaj virtualni.

Piše:
Lucija Blažan, 4.B

HRVATSKA I DUGINE BOJE

Povijest borbe za izlazak iz ormara

Mi imamo moć donošenja odluke - hoćemo li nastaviti živjeti u svijetu mržnje, nasilja, neprihvatanja i netolerancije ili ćemo promijeniti ovu našu državu nagrizenu osporavanjem prava manjinskim skupinama nabolje, tako da svemu lošem napokon stanemo na kraj.

Dokumentaristička slika uljuđene Europe

Ograda i nekoliko redova policije štiti su stotinjak prosvjednika prve zagrebačke Povorkice ponosa koja je bila okružena stotinama nasilnih protuprosvjednika. Mogle su se čuti različite psovke i uvrede, nacistički pozdravi, a i ona poznata „Ubij, ubij pedera!“ Prva je Povorkica ponosa 2002. godine pokazala koliko je zapravo tadašnjem društvu ona i trebala, koliko je takav revolt bio potreban kako bi se pokazalo koliko su diskriminacija i nasilje u našoj prekrasnoj državi izraženi.

Povorka ponosa u Zagrebu nastala je kao odgovor na prvu Povorkicu ponosa u Beogradu koja se pokušala održati 2001. godine. Zbog čega se nije održala? Povorkica još nije ni počela, a na trgu na kojem je ona trebala biti održana već se okupilo oko tisuću protuprosvjednika koji su se nasilno obračunali sa svakom osobom za koju

“

Povorka ponosa u Zagrebu nastala je kao odgovor na prvu Povorkicu ponosa u Beogradu koja se pokušala održati 2001. godine.

im se činilo da dolazi na Povorkicu. Policija u Beogradu nije bila spremna na zatečenu situaciju te nije reagirala na vrijeme (neki kažu da je to bilo slučajno, a drugi se baš i ne slažu). Stopa nasilja u Srbiji tih je dana iznenadno porasla te je skupina građana u Zagrebu to primijetila i odlučila organizirati svoju povorkicu u znak podrške i solidarnosti povorkici u Beogradu.

Prvi Pride u Zagrebu (u organizaciji udruga Iskorak i Kontra) bio je opći kolaps, u najmanju ruku. Nakon vrlo kratke povorke koja je završavala na Zrinjevcu, u povorkicu je doletio suzavac. Tijekom i nakon povorke ozlijeđene su trideset i dvije osobe, a njih dvadeset i sedam je privedeno. Nasilje i diskriminacija razlile su se ulicama Zagreba što je bio jasan znak koliko je Povorkica prijeko potrebna hrvatskome društvu. 2003. i 2004. godine Povorkica je prolazila jednako, s velikim osiguranjem i velikim brojem pripadnika policije, protuprosvjednicima i izraženom stopom nasilja.

“

2007. bio je jedan od najnasilnijih Prideova u kojem je policija spriječila i napad molotovljevim koktelima.

2005. godine zainteresiranost zajednice jako pada te udruga Iskorak otkazuje organizaciju Povorkice. Bez obzira na sve to, našla se grupa građana koja je smatrala kako je Povorkica i dalje prijeko potrebna pa je ona na kraju ipak organizirana, a njezinu je organizaciju preuzela udruga Epikriza. 2007. bio je jedan od najnasilnijih Prideova u kojem je policija spriječila i napad molotovljevim koktelima. Stopa nasilja ponovo je porasla, a prije, tijekom i nakon povorke prijavljeno je više od trideset napada. 2008. godine mijenja se ruta Povorkice te se ona prebacuje na zagrebačku špicu – Cvjetni trg. Te se godine osniva i udruga Zagreb Pride u čijoj su organizaciji sve sljedeće Povorkice ponosa.

Deseta povorkica ponosa 2011. organizirana je prvenstveno u znak solidarnosti svim queer osobama u Splitu koje su te godine također organizirale svoju prvu povorkicu. Split kao grad s izraženim konzervativnim

strujanjem nije baš najbolje prihvatio Povorkicu ponosa pa je tako povorkica prekinuta, na nju su bacani različiti predmeti kao što su kamenje, petarde i suzavci, a tuženo je stotinjak ljudi za nanošenje fizičkih ozljeda.

2013. godine održana je najveća Povorkica ponosa. Željka Markić i njena udruga U ime obitelji raspisuju referendum kojim bi se u Ustav unijela definicija braka kao zajednice žene i muškarca. Građansko je nezadovoljstvo eksplodiralo te se na Povorkicu skupilo oko 15 000 sudionika. 2014. bio je još jedan od većih Prideova u kojem se slavilo rješenje tadašnje Vlade koja uvodi zakon o životnom partnerstvu. Rješenje je bilo kompromisno, ali je ipak nešto postignuto u pogledu izjednačavanja prava homoseksualnih i heteroseksualnih zajednica.

Nekad i sad

2015. bio je prvi Pride u kojem sam i sama sudjelovala. Biti u Povorkici jedan je od najboljih osjećaja na

svijetu. Kada oko sebe imaš deset tisuća ljudi koji imaju jednaka uvjerenja kao i ti, kada se zalažete za istu stvar i imate jednaku vjeru da možeš utjecati na stupanj ljudskih prava, onda se osjećaš nevjerovatno osnaženo i nepobjedivo.

No, moram se dotaknuti i kritike. Proučavajući sve Povorka koje su se događale do 2015. i uspoređujući ih s onima nakon, primijetila sam da je Povorka izgubila bit. Povorka ponosa primarno je prosvjed, negodovanje i borba protiv nasilja i diskriminacije koja je još uvijek sveprisutna. No, kao da se sve to zaboravlja i stavlja u drugi plan. Povorka ponosa sada je dobila više slavljeničku notu, koja nije nužno loša jer nam se društvena svijest promijenila i sve više prihvaća različitosti, no pritisak na prava različitih manjina raste i jača usporedo s jačanjem ekstremne desnice.

Živimo u 21. stoljeću. Još smo mla-

“
Povorka ponosa sada je dobila više slavljeničku notu, koja nije nužno loša jer nam se društvena svijest promijenila i sve više prihvaća različitosti, no pritisak na prava različitih manjina raste i jača usporedo s jačanjem ekstremne desnice.

di, a životi su nam već komplicirani i vrlo uništeni jer se stariji još uvijek sukobljavaju čiji je tata bio ustaša, a čiji partizan. Mi imamo moć donošenja odluke – hoćemo li nastaviti živjeti u svijetu mržnje, nasilja, neprihvatanja i netolerancije ili ćemo promijeniti ovu našu državu nagriženu osporavanjem prava manjinskim skupinama nabolje, tako da svemu lošem napokon stanemo na kraj. Odgovor je samo jedan, a na nama je da reagiramo.

Kulturni šok!

KRITIKA ALBUMA KANYEA WESTA

Hip-hop i gospel prosvjetljenje

Jesus Is King je Westov deveti studijski album čija je tema kršćanstvo i slavljenje Boga. Vrlo ironično s obzirom na to da je još prije nekoliko godina sebe nazivao Bogom.

Američki san i odbijanje norme u svrhu vlastite spoznaje jest ono što Kanyea čini Kanyeom. Kanye je pjevač, tekstopisac, glazbeni producent, redatelj videospotova, filmski redatelj i modni dizajner koji u svjetlu publiciteta nema predaha. Ono što Kanye Westa čini zanimljivim jest njegovo mentalno stanje. Njegov ego i bipolarnost jest ono što daje javnosti zamagljenu sliku o njemu. Posljednjih nekoliko godina West pokušava promijeniti smjer vlastitog života, a glazbeni projekti koje je završio u 2018. godini potiču glad fanova za novim materijalima i u 2019.

Kanye kao mesija

Jesus Is King je Westov deveti studijski album čija je tema kršćanstvo i slavljenje Boga. Vrlo ironično s obzirom na to da je još prije nekoliko godina sebe nazivao Bogom. Reper ovim albumom želi pokazati upravo suprotno i predstaviti publici kako se promijenio kao čovjek. No, je li zaista promijenjen na duhovnoj razini? Album traje samo dvadeset i sedam minuta, a produkt je proizašao iz nikada objavljenog albuma *Yandhi*. To je hip-hop gospel album čija produkcijska kvaliteta varira s obzirom na to da neke pjesme zvuče nedovršeno. Instrumentali su ili mini-

Piše:
Emanuel
Križić, 4.B

malistički ili, kao u pravoj Kanyeovoj maniri, uzeti i izrezani sa starih ploča različitih albuma. Također, album obiluje citatima iz Biblije. Naravno, velik je naglasak i na zboru *Sunday Service* koji zvuči bogato i grandiozno te uravnotežuje ponekad repetitivne melodije. To stvara ravnotežu između akustičkih i digitalnih elemenata. Jedan je od najboljih primjera ovoga pjesma *Selah* koja predstavlja spomenutu ravnotežu i jednu od najboljih vokalnih Kanyeovih interpretacija na albumu. Što se tiče teksta u pjesmama, još se dvije originalne pjesme ističu među ostalima na albumu, a to su *Follow God* i *Use This Gospel*. *Follow God* govori o konfliktu s njegovim ocem koji rezultira preispitivanjem samoga sebe. Ovo je mogla biti dobra smjernica za nastavak albuma gdje se Kanye tematski bavi sobom i svojom prošlošću te pogreškama koje je napravio, ali, nažalost, album u tom aspektu razočarava i nikako ne odražava taj put do prosvjetljenja. Na pjesmi *Use This Gospel* vidljiv je odličan spoj talenata grupe *Clipse* i saksofonista Kennyja G-ja. Ova je pjesma najviše razrađena, bilo to tematski ili glazbeno, te zbog toga zvuči kao čvrsta glazbena cjelina za razliku od prve pjesme s albuma *Every*

Hour koja zvuči, i najvjerojatnije jest, samo isječak izvedbe *Sunday Service*. Što se tiče producenata koji su pomogli pri stvaranju ovog projekta, najviše se izdvaja Pierre Bourne s pjesmom *On God* sa snažnom atmosferom na albumu, bilo da se radi o *808 bas* progresiji, zvukova sintisajzera koji se polagano nadograđuju ili odlične melodije na vrhu.

Progresija ili nazadovanje

Album se ipak u gubi u tematici, izražaju i poanti zamišljenog projekta. Poredak pjesama nije idealan, a Westova izvedba na albumu često zvuči površno. Ovdje se postavlja pitanje koliko se Kanye zapravo predao Bogu s obzirom na njegovo egoistično praćenje situacije i okoline u kojoj se nalazi. Album je imao zanimljivu kreativnu i zvučnu ideju, ali u ovom slučaju nije detaljno razrađena kao što su razrađene ideje ostalih Kanyeovih projekata. To ne znači da nema pjesama na albumu koje ne zvuče dobro, ali manje je dobrih nego onih uspješnih. Kanyeova budućnost nikada nije sigurna. Trenutno se barem čini sretan i ispunjen s onime što proizvodi. Kako god bilo, samo će vrijeme pokazati koja će biti njegova sljedeća faza.

Članovi grupe Opeth

GLAZBENA KRITIKA ALBUMA GRUPE OPETH

Piše:
Vid Tomičić,
3.D

Testiraj kvalitetu Otrova u repu

Spoj metala, jazza, opere i klasične instrumentalne glazbe u kontroverznom i kritičnom, ali emotivnom albumu *In Cauda Venenum*.

Opeth je švedska progresivna rock grupa koja je tijekom trideset godina postojanja stvarala progresivne metal pjesme koje imaju elemente *death* i *black metala*, ali je u ovom desetljeću promijenila pristup glazbi, a unatoč toj promjeni zadržala je elemente tzv. *progressivea*.

Fanovi su tu promjenu prihvatili različito, nekim se pojedincima ta promjena svidjela, nekima nije. Mikael Åkerfeldt, vođa grupe, vokal i ritam gitarist, priznao je da je kompletno izgubio interes za pisanje *death metal* pjesama i kompletno je izbacio ideju ekstremnih vokala u svojoj glazbi. Zbog te promjene albumi koji su objavljeni u ovom desetljeću nisu imali jednak uspjeh kao stari albumi poput *Blackwater Parka*, koji je jedan od kulturnih albuma ne samo u svijetu progresivne glazbe nego i u svijetu *metala*.

Kontroverzno, toksično, kritično i...emotivno

In Cauda Venenum je Opethov 13. album koji je izdan u dva izdanja; švedskom (koje je Mikael prozvao originalnim izdanjem) i engleskom izdanju. Naslov albuma *In Cauda Venenum*, u prijevodu Otrovi u repu, izabran je kako bi nam unaprijed najavio teme albuma, koje će neki ljudi smatrati kontroverznim ili toksičnim, kao npr. propale ljubavi, ubojstva, politika itd. Album se sastoji od deset pjesama koje ukupno traju nešto više od sat vremena.

Jazz, klasika i opera, rock i metal u neponovljivom jedinstvu

Album je stvorio u svom studiju Mikael Åkerfeldt nakon povratka kući s turneje. U cijelom se albumu prepoznaju utjecaji opere, jazza i klasičnih gitarista, što ne bismo očekivali od autora koji se profilirao u *death* i *black metalu*, koji se u pjesmama još dodatno naglašavaju, kao npr. u pjesmi *The Garroter* u kojoj se vidi očita inspiracija starim jazz pjesmama u koje je unio dašak svoje stvaralačke poetike. Inspiracija drugim glazbenim žanrovima prevladala je na ovom albumu čime je izgubljena prepoznatljivost Opetha. Volio bih i dalje čuti Opethovo oblikovanje *riffova* na albumu. Ako slušate pažljivo, električne gitare nemaju više toliko značajnu ulogu na albumu, snažno su prisutne samo u nekoliko pjesama, a naučeni smo da je gitara jedan od simbola Opetha. U cijelom se albumu izrazito ističu vokali s kojima se dosta eksperimentiralo. Neobično eksperimentiranje prisutno je u pjesmama *Heart in Hand* i *Lovelorn Crime*, gdje je su po prvi put u njihovoj karijeri stavljeni raznoliki efekti na vokale; u pjesmi *Universal Truth*, Mikael pjeva u višoj lagi, a česta je i pojava muškog zbora, npr. *Garden of Earthly Delights*. Vokali su na cijelom albumu interesantni i na njima se osjeća odlična dinamika koja

proizlazi iz kontrasta blagih, nježnijih i onih snažnijih, koji također doprinose dinamici cijeloga albuma, a to je *progressive* koji očekujemo u njihovim albumima. Nije neobično da nas Opeth voli uzbuđivati jačim ritmovima koji onda glatko prelaze na lakše, blaže ritmove s akustičnim gitarama koji te, kad te razmaze, odvedu opet u dinamičniji dio pjesme koji te napumpa adrenalinom. Najbolji se primjer te dinamike nalazi na početku albuma, između pjesama *Garden of Earthly Delights* i *Dignity*. *Garden of Earthly Delights* završava neobično spokojnim tonovima, možemo reći osjećajem sigurnosti, ali zato početak pjesme *Dignity* počinje dramatičnim vokalima i riffom koji vas udara kao kamion. Koliko se god gitare ne ističu dovoljno, toliko su klavijature u prvom planu. U pjesmama se može čuti sintisajzer u pozadini, a nekada mogu čak biti glavni nositelji ritma kao u pjesmi *Lovelorn Crime*; cijela je pjesma ispunjena umirujućim, jednostavnim, ali poprilično emotivnim klavirom koji prevladava u cijeloj pjesmi, čak i solo gitara doprinosi toj atmosferi čiju je dionicu napisao Fredrik Åkesson, koji je očito bio inspiriran gitaristom *Pink Floyd*a Davidom Gilmourom. Zanimljiv su element albuma dijalozi koji se protežu cijelim albumom, a preuzeti su iz švedske dječje lutkarske serije *Skrotnisse och hans vanner* (*Skrotnisse* i njegovi prijatelji), oni nas uvode u pjesmu ili pomažu pri prijelazima u pjesmama. Iako postoje elementi izvedbe na albumu za koje bih volio da su napravljeni drugačije, kao naprimjer prisutnost gitara na albumu, i dalje mi se izrazito sviđa i, dapače, ovaj album mi je visoko na listi najdražih Opethovih albuma (a ima ih trinaest, pa mislim da to dosta govori). Stvarno vrijedi poslušati album, uzbuđljiv je i zabavan za slušanje, stoga testirajte kvalitetu *Otrova* u repu.

KAZALIŠNA KRITIKA

Raspad Ubojstva u dvorcu Haversham u vrtlogu smijeha

Piše:
Reina
Brabenec,
2.D

Kako odigrati predstavu u kojoj glumci ne znaju tekst, a scenografija se raspada?

Fotografija preuzeta sa stranica kazališta

Likovi iz predstave koji pokušavaju glumiti pronalaze razne, neobične i smiješne načine da održe predstavu na životu. Glumci nastoje svim svojim snagama glumiti, ali sve što može poći po zlu, polazi.

Raspad sistema (*The play that goes wrong*) je komedija koju je režirao nagrađivani hrvatski kazališni, filmski i televizijski glumac Borko Perić. Komediju su originalno osmislili glumci i dramatičari *Mischief Theatre* za izvođenje u vlastitom ansamblu. Predstava je postala izrazito popularna zbog svojih glumaca koji taj zabavan tekst interpretiraju s puno žara, zanimljivo i duhovito. Osvojila je brojne nagrade, među njima i nagradu *Olivier* za najbolju komediju 2015. U formi teatra u teatru pratimo propast predstave amaterske dramske grupe koja premijerno predstavlja krimić iz 1920. – Ubojstvo u dvorcu Haversham.

U predstavi glumci pokušavaju odigrati ozbiljan krimić, ali se tijekom

izvedbe predstave počinje događati „raspad sistema“. Likovi iz predstave koji pokušavaju glumiti pronalaze razne, neobične i smiješne načine da održe predstavu na životu. Glumci nastoje svim svojim snagama glumiti, ali sve što može poći po zlu, polazi.

Problemi s glumom i održavanjem predstave gomilaju se već od samog početka; dijelovi scenografije nisu dobro učvršćeni, a zburnjena ih Ana (Ana Maras Harmander) pokušava popraviti. Dok publika ulazi i sjeda na svoja mjesta, glumci se neprekidno kreću pozornicom i pokušavaju je pripremiti za izvedbu svoje predstave. U gledalištu sjedi majstor rasvjete i tona (Josip Brakus), a predstavu najavljuje nervozni voditelj družine (Hrvoje Kečkeš) koji također pozdravlja sve novopri-

došle gledatelje koji ulaze u kazalište. Priča je smještena u simpatičan interijer koji prepoznajemo kao britanski, a uključuje dodatni kat i lift.

Sve započinje ubijenim Charlesom Havershamom (Luka Petrušić), bogatim nasljednikom, i to na dan proslave njegovih zaruka. Tijelo pronalazi batler Perkins (Damir Poljičak), koji odmah poziva Charlesova mlađeg brata Cecilia (Matija Šakoronja) i nesuđenu zaručnicu Florence (Anita Matić Delić) te njezina brata, Charlesova najboljeg prijatelja Thomasa (Nikša Butijer). Svima se pridružuje i inspektor Carter (Hrvoje Kečkeš) koji pokušava rasvijetliti zločin i otkriti ubojicu.

Napeta radnja išla bi svojim normalno očekivanim tijekom da nije riječ o

skupini izuzetno nespretnih glumaca koje pogađa niz neočekivanih nepogoda. Često zaboravljaju dijelove teksta, padaju, piju razrjeđivač koji potom pljuju iz usta, pod se u radnoj sobi neočekivano urušava, u ulogu zaručnice Florence uskače druga glumica, potom tu istu Florence zatvaraju u stari djedov sat, glumac u jednoj sceni zaboravlja tekst te ponavlja tekst što uzrokuje ponavljanje cijele sekvence nekoliko puta, ruše se dijelovi scenografije i, naposljetku, uništava se cijela pozornica, što je ujedno i vrhunac predstave. Humor cijele predstave proizlazi iz načina na koji glumci pokušavaju spasiti već gotovo uništenu predstavu.

Publika može uživati u sjajnoj izvedbi Kerempuhovih glumaca, koji su

neopisivom energijom pokazali da uživaju sa svojim kolegama na pozornici. Napetost i komičnost pridodaju razne nezgode u kojima se nespretni glumci snalaze na svaki mogući način.

Posebno se istaknula Anita Matić Delić kao Florence Colley Moore, uz sjajne Hrvoja Kečkeša i Nikšu Butijera. Matija Šakoronja u ulogama Cecilia Havershama i vrtlara Arthura bio je odličan, a zanimljivu čar dala je i Ana Maras Harmander koja je igrala scensku radnicu, poslije je u ulozi Florence pokazala smisao za komičnost i odličnu glumu. Odlična gluma i zabavan scenarij oduševio je učenike Škole za grafiku, dizajn i medijsku produkciju.

Piše:
Patrik Bartoš, 4.B

PREDRASUDE
KAO STROJ ZA
STVARANJE MRŽNJE

BOJA KOŽE KAO PRAVO NA NADMOĆ

Film Guya Nattiva Koža

Skin, film redatelja Guya Nattiva bavi se tematikom bjelačkog rasizma i neonacizma i jednim od njihovih najodanijih članova. Nattivov film je napravljen prema stvarnom događaju i liku Bryonu Widneru, bivšem skinheadu i pripadniku rasističke skupine u Americi koji je napušta i mijenja svoj život iz temelja.

Bryon je odrastao u toj grupi te su ga odgojili njeni vođe što se odrazilo na njegovoj koži stotinama tetovaža, a svaka tetovaža simbol je svakog počinjenog zločina. U filmu pratimo Bryonovu transformaciju – počinje shvaćati kakvu štetu radi, a još se k tome zaljubi u samohranu majku i postavi se kao očinska figura u obitelji. Bryon se odvaja se od svoje nacističke grupe, što ona smatra izdajom, te ga njezini pripadnici napadaju u više navrata. S vremenom se Bryon udružuje s FBI-em i za informacije zauzvrat traži sigurnost i uklanjanje tetovaža. Film je ispresiječan sekvencama bolnoga skidanja tetovaža u čemu uočavamo jasnu simboliku – bolan je proces pročišćenja i rađanja novog čovjeka, koji napušta sigurno krilo obitelji, grupe i ideologije kojoj je pripadao.

Svoj je pogled na ljude gradio na predrasudama o nadmoćnoj bijeloj rasi, a kada napušta svoj bivši život, on sam postaje meta predrasuda. Najveći utjecaj na njega imaju njegova nova žena i njene kćeri od kojih mu jedna u potpunosti ne vjeruje. Iako se postavio kao dobar otac, to se umanjuje zbog njegova izgleda i prošlosti. Takve se stvari vide i u svakodnevnom društvu, ali se provlače u naznakama. Ljudi se mijenjaju, ali ih svejedno osuđujemo na temelju njihove prošlosti. Problem bjelačkih neonacista više nisu istetovirane zlostavljačke skupine jer su se one uklopile u društvo te su se njihovi pokreti prebacili na internet. Film odlično prikazuje podjelu društva u nekim dijelovima Amerike, ali i predrasude koje je on imao prema multinacionalnom društvu i koje je društvo imalo prema njemu. Zbog ugodaja i glume u filmu prisiljeni smo suosjećati s glavnim likom koji je u početku negativan. Film me se i vizualno dojmio, montaža ne samo da dobro komponira priču, nego je i nadograđuje te daje cijelom filmu dinamiku s kadrovima uklanjanja tetovaža, baš s bijele kože koja mu je nekad davala osjećaj nadmoći. Sve to čini ugodno filmsko iskustvo te preporučujem film svima koji ga imaju priliku pogledati.

mišvajz sve o svemu

**SEKSUALNO
UZNEMIRAVANJE**

Prste k sebi, komentare za sebe!

**Seksualno uznemiravanje i
predrasude prema žrtvama**

Naša se škole ove nastavne godine uključila u zanimljiv preventivni program u organizaciji Ženske sobe. Cilj je programa pridonijeti smanjenju seksualnog nasilja među mladima – upoznati ih s oblicima nasilja, progovoriti o predrasudama iz kojih se ono razvija i neravnopravnosti među spolovima, upoznati ih sa sustavom podrške žrtvama nasilja, kao i utjecati na razvijanje empatije prema žrtvama. Rečenice poput: „Di si mala, baš si dobra” ili neželjeni fizički dodir samo su neki od oblika seksualnog uznemiravanja, najrasprostranjenijeg oblika seksualnog nasilja. Kako ga osvijestiti, kako ga rješavati i ohrabriti žrtve da ga prijavljuju?

**Koliko se često događa,
kakve su posljedice i kako se
rješava**

Prema podacima Ženske sobe, 80% je posto žena izjavilo da je barem jednom u životu bilo seksualno uznemiravano. Seksualno uznemiravanje, ovisi je li od strane vršnjaka

ili nadmoćnije osobe i koliko se često događa, može uzrokovati posljedice za žrtvu poput srama, manjka samopouzdanja, društvenog izoliranja i, u najgorem slučaju, preuzimanja odgovornosti na sebe. Mali je broj slučajeva, s obzirom koliko ih ima, prijavljen, a još manji onih koji su okončani kaznom za zlostavljača. Način borbe protiv seksualnog uznemiravanja pokretanje je edukacije te kampanja kojima bi se ukazivalo na probleme i ohrabriranje žrtava kako bi im se vratila snaga da izađu iz sjene i straha, a najbitnije je osvještavanje da seksualno uznemiravanje nije samo „šala”. Takvi projekti u 2019./2020. su:

**Način borbe protiv
seksualnog uznemiravanja
pokretanje je edukacije
te kampanja kojima bi se
ukazivalo na probleme i
ohrabriranje žrtava kako
bi im se vratila snaga da
izađu iz sjene i straha, a
najbitnije je osvještavanje da
seksualno uznemiravanje
nije samo „šala”**

- » U New Yorku je proveden projekt u kojem je žena obučena u usku majicu i traperice samo hodala ulicama deset sati. Tijekom deset sati čula je više od stotinu komentara, uvreda i pogrđnih naziva
- » Hrvatska je pokrenula projekt „Start to talk” zbog seksualnog uznemiravanja u sportu kako bi educirala o seksualnom nasilju, istražila ga osigurala sigurno mjesto za žrtve
- » 2019. snimljen film *One su bombe* (eng. *Bombshell*) koji donosi priču o tome kako su zaposlenice televizijske kuće Fox News odlučile prozvati dugogodišnjeg direktora

te kuće Rogera Ailesa koji je godinama, bez posljedica, seksualno napastovao i uznemiravao žene koje su radile za *Fox News*. Podnijele su optužbe za seksualno napastovanje, a u zamjenu za tišinu im je ponuđena velika svota novca: „Ono što je krenulo iz tišine postala je prava bomba.”

- » Komentar koji na kraju koji neću držati za sebe jest da se nadam da će se s vremenom seksualno uznemiravanje početi kažnjavati, a projekti i filmovi poput ovih zaslužuju pohvalu za osvještavanje i borbu protiv seksualnog uznemiravanja.

Rečenice poput: „Di si mala, baš si dobra” ili neželjeni fizički dodir samo su neki od oblika seksualnog uznemiravanja, najrasprostranjenijeg oblika seksualnog nasilja.

BOL KOJA SE NE VIDI

DEPRESIJA U SVIJETU KOJI VOLI NASMIJANE LJUDE

Znanstvenici tvrde kako će 2020. godine postati druga najčešća bolest u svijetu

Piše:
Fran Medimorec, 3.D

Ozbiljna bolest koja nije shvaćena dovoljno ozbiljno

S depresijom se danas susreće sve veći broj ljudi. Vjerujem da svatko od nas poznaje nekoga tko boluje od depresije i da zna koliko je tim pojedincima bilo teško priopćiti svojoj okolini što im se događa. Osobe koje pate od depresije sa sobom nose teško podnošljivu duševnu bol te ih ona ometa u normalnom funkcioniranju, a njihova okolina kao da im ne daje podršku da što prije pobijede tegobe s kojima se suočavaju. Koliko smo puta čuli: „Ah, ne znam zbog čega je u depresiji, ništa joj ne nedostaje u životu“ ili „Njemu je depresija izgovor za lijenost.“ Jesmo li postali neosjetljivi prema ljudima koji boluju od depresije i umanjujemo li njezinu ozbiljnost? Možemo li pokazati barem malo razumijevanja za one koji svijetom ne hodaju nasmijani?

Broj oboljelih konstantno raste

Znanstvenici tvrde kako će 2020. godine depresija postati druga najčešća bolest u svijetu, shodno tome važno je osvijestiti ljude koliko je depresija zapravo opasna bolest te se ne smije shvaćati olako. Uz to što se oboljeli od depresije teže nose s izazovima koji su svaki dan pred njih postavljeni, također se svakodnevno susreću s predrasudama koje društvo ima prema njima te zbog srama često ne odlaze liječniku smatrajući kako će ljudi misliti da su zapravo ludi, no tomu nije tako. Bolničko liječenje primarno ovisi o vrsti i težini depresije, a radi li se o blažem obliku, mogu pomoći aktivnosti poput redovitog vježbanja, hodanja, boravka u prirodi te ostalog što će odvratiti pažnju od mračnih misli. Također se preporučuje promijeniti prehranu, kao i ostaviti alkohol i kavu koji navodno potiču depresivno raspoloženje.

Proučavajući podatke istraživanja koje je 2014./2015. godine proveo u Hrvatskoj, vidljivo je kako se 5,1% muškaraca te 6,2% žena u posljednjih dvanaest mjeseci suočilo s depresijom, dok je na svjetskoj razini to 615 milijuna stanovnika prema podacima iz 2013. godine. Brojka oboljelih od 1991. povećala se za 199 milijuna ljudi. Porast tih brojki zaista je zabrinjavajuć pa se i društvo treba aktivno uključiti u rješavanje ovog ozbiljnog problema.

Potrebno je suočiti se s depresijom

Smatram da bi ljude trebalo više educirati o tome koliko je depresija zapravo teška i koliko je bitno liječiti je, a kako bismo bili uspješni u tome, trebalo bi prestati lijepiti etikete na ljude koji boluju od depresije te ih smatrati ludacima. Osoba koja pati od depresije ne treba se ničega sramiti, u redu je priznati da nisi dobro i nužno je pritom potražiti pomoć. Bolest se može pojaviti u bilo čijem životu, to nije nešto što mi biramo, već nešto što je odabralo nas, a zašto baš nas, vječno je pitanje na koje ne možemo dobiti odgovor. Zbog toga je važno prestati osuđivati jer sutra baš tebe može zadesiti takvo stanje koje je dotad bilo predmet sprdnje i osude. Bilo bi poželjno u školski program uključiti sadržaje o depresiji i ostalim psihičkim bolestima. Žalosno je što u društvu još prevladava stigmatizacija oboljelih, umjesto da se razvija empatija prema tim ranjenim dušama. Podaci koji su gore navedeni o oboljelima od depresije zaista nisu bezazleni i ne bi smjeli ostati zanemareni. Umjesto da osuđujemo i lijepimo etikete, pomognimo onome kome je pomoć potrebna, nekada samo razgovor može značiti puno, zaista pomogne kada nekome olakšaš dušu te s njime podijeliš brige koje te muče.

Osoba koja pati od depresije ne treba se ničega sramiti, u redu je priznati da nisi dobro i nužno je pritom potražiti pomoć.

FILM KAO ANALIZA
DRUŠTVENOG STANJA

Joker i socijalni heroji

Njegov je lik vrlo slojevit, tako da gledateljima nije odbojan, naprotiv, pobuđuje osjećaj suosjećanja prema čovjeku kojega je društvo napustilo.

Piše:
Duje Vješnica, 2.a

Jedan od najpoznatijih negativaca vratio se na filmsko platno, ali ovoga puta u sasvim novoj interpretaciji zahvaljujući redatelju Toddu Phillipsu. Ovom tekstu nije cilj da bude filmska kritika, već analiza i kritika društva koje proizvodi „negativne“ heroje, čijoj pojavi svjedočimo i u našem socijalnom okruženju.

Nasmijano lice

Arthur "Happy" Fleck (Joker) fiktionalni je lik koji predstavlja stvarne ljude. Arthur je mentalno bolestan čovjek kojeg sistem i društvo opetovano zlostavljaju i guraju sve dublje. On je odgovoran za socijalni ustanak u fikcionalnom Gotham Cityju jer je djelovao dok su drugi samo govorili. Gradonačelnika Thomasa Waynea građani grada ne podržavaju; ukinuo je sustav socijalne skrbi čime, nažalost, oštećuje velik dio

društva samo kako bi uštedio novac. Njegovi postupci počinju graditi nezadovoljstvo među radničkom klasom, a ona je većina Gothama, tako da je socijalna atmosfera sve usijanija, a napetost u filmu raste i Arthurovim djelovanjem. Arthur radi kao klaun kojemu jednoga dana skupina delinkvenata krađe znak kojim reklamira trgovinu i brutalno ga istuče. Kolega na poslu daje mu pištolj kako bi se mogao obraniti od eventualnih napada, a Arthur ga toga dana i upotrijebi. Vraćajući se kući podzemnom željeznicom, napadaju ga trojica pijanih muškaraca. Arthur doživljava mentalni slom i ubija svu trojicu. Ubrzo su se novinari i reporteri dohvatili priče i javno je prezentirali. Ljudi su ubrzo počeli nositi maske klauna u znak podrške. Ovaj je događaj bio okidač za sve veće prosvjede jer je masi dao lice i figuru iza koje se može skrivati i pomoću koje može pravdati svoja (zlo)djela. Većinom su ti „socijalni heroji“ samo maske iza kojih se ljudi mogu sakriti jer su sami ili u grupi previše uplašeni, ali kada imaju neku figuru iza koje se mogu skrivati, dobivaju

Većinom su ti „socijalni heroji“ samo maske iza kojih se ljudi mogu sakriti jer su sami ili u grupi previše uplašeni

sigurnost za svoj privatni život, no također dobivaju osjećaj pripadnosti zajednici i hrabrost čopora zbog kojeg mogu činiti stvari za koje inače ne bi imali dovoljno hrabrosti. Joker je ovdje dobar primjer iskorištavanja prilike. Bilo je samo pitanje vremena kada su prosvjedi trebali početi, no masa je vidjela priču o Jokeru i idolizirala ga znajući vrlo dobro da je on zapravo ubojica.

Socijalni heroji

U većini su slučajeva socijalni heroji obični ljudi koji su se iskazali jednim djelom (pozitivnim ili negativnim), a u budućnosti ih mase uzdižu do neslučenih visina. Štoviše, ljudi koji se skrivaju iza ovih heroja su kukavice koji sami nemaju hrabrost ili moć da sami naprave neka djela vrijedna spomena. Svatko od nas je vrijedan i dovoljno moćan napraviti djela vrijedna mnogih pohvala, no, nažalost, mnogi to ne razumiju te sami sebe sputavaju u veličanstvenosti. Vi ste vrijedni spomena kao i svi oko vas, no, nažalost, neki od nas su zbog tragičnih okolnosti oblikovali iskrivljen pogled na svijet i svoj potencijal za veliko dobro upotrebljavaju da ponište dobro i stvaraju zlo, tugu

i gnjev u svijetu. Neki sami sebe proglase herojima i iskoriste grupu za svoje sebične ciljeve. Grupa koja stoji iza ovih heroja podržava nekoga tko će im nanijeti više zla, nego ono protiv čega se bore. Ja ne podržavam ovakve grupe ni socijalne heroje jer ako možeš ti, zašto ne bih mogao i ja, kao i svatko od nas. U grupi postoji određeni pritisak koji ljudi (indirektno) stvaraju jedni drugima, kada adrenalin počinje kolati venama umjesto krvi te se polako mijenja svijest pojedinca, a upravo su ti pojedinci u stanju počinuti djela koje inače ne bi jer osjećaju pritisak ostatka grupe pa se prilagode često tim uskim pogledima. Mentalitet pojedinca polako nestaje jer se spaja s mentalitetima drugih u grupi dok svi ne stvore jedan zajednički um. Socijalnim herojima ovo odgovara jer, što je njihova grupa više slijepa, to ju je lakše kontrolirati i odanija je ciljevima svojeg heroja. Kao što se u povijesti pokazalo, slijepo vjerovanje bilo je korisno za te heroje, ali, nažalost, fatalno za članove grupe. Heroji koji koriste svoju grupu ne razmišljaju o njezinim interesima (razlog zbog kojeg imaju bilo kakvu moć, bilo političku ili fizičku) često

Film izvršno oslikava oblikovanje kolektivnog identiteta, ali i psihologiju mase.

namjerno zasljepljuju svoje obožavatelje kako bi ih lakše kontrolirali. Često socijalni heroji prate puls javnosti te prilagođavaju svoju osobnost i planove kako bi maksimizirali svoju popularnost te time i broj ljudi koji će ih slijediti. Udare brzo, maksimiziraju publicitet (bilo kakav publicitet je dobar publicitet), dobiju pratnju i počnu ostvarivati svoje ciljeve. Film izvršno oslikava oblikovanje kolektivnog identiteta, ali i psihologiju mase.

Pisma Thomasu Wayneu i smijeh kao bolest

Jedne večeri kada se Arthur vraćao kući, njegova mu je majka rekla da pošalje jedno od njenih mnogih pisma Thomasu Wayneu. On je otvorio pismo i pročitao ga. U njemu je tražila njegovu pomoć, kao i da prepozna „svog sina kao dio svoje obitelji“. Arthur s tom spoznajom dolazi u vilu Thomasa Waynea i sučava se s njim otkrivajući u razgovoru da je njegova majka izgubila doticaj sa stvarnošću. Wayneovi su ga nakratko posvojili jer ga je majka zlostavljala te je iz teške traume proizašao njegov „slavni“ smijeh. Njegov je smijeh zapravo bolest i najčešće se pokazuje u situacijama kad je Arthur preplav-

ljen emocijama, nažalost, uglavnom negativnim. Također je pokazao da voli plesati, a njegov ples pokazuje njegovu transformaciju u Jokera. U početku su spori, oprezni pokreti, no kako pada u ludilo i pretvara se u Jokera, to su pokreti strastveniji, brži i sve manje suzdržani što nam pokazuje da je sve više opušten i da ga je sve manje briga za mišljenje drugih. Arthur nastupa kao stand-up komičar, no njegova bolest pobjeđuje njegovu sposobnost nastupanja pred publikom. Arthur se ne prestaje smijati i nastup propada. Nedugo nakon toga njegov heroj i voditelj popularne serije Bill Murray nailazi na isječak njegova nastupa te ga iskorištava kao materijal za svoju emisiju kojim će se narugati „komičaru koji nije duhovit“. Arthur dolazi u emisiju i javno priznaje ubojstvo trojice muškaraca u podzemnoj, a potom ubija i voditelja. Arthura odvoze u policijsku postaju, ali do tamo ne stigne jer policijski auto koji ga odvozi doživljava prometnu nesreću. Ovdje nastupa možda najsnažnija scena filma. Jocker se penje na auto, a razularena mu gomila plješće u znak podrške. Joker je zanimljiv lik za analizu jer pokazuje kako bilo tko od nas može izgubiti kontrolu i no-

siti u sebi otvorenu ranu. Njegov je lik vrlo slojevit, tako da gledateljima nije odbojan, naprotiv, pobuđuje osjećaj suosjećanja prema čovjeku kojega je društvo napustilo.

P.S. Ovaj je esej ekstremno subjektivan. Svi socijalni heroji nisu loši jer se svaki može sagledati iz različitih perspektiva, a ovo je moje promišljanje o problemima kojima se film bavi.

Često socijalni heroji prate puls javnosti te prilagođavaju svoju osobnost i planove kako bi maksimizirali svoju popularnost te time i broj ljudi koji će ih slijediti.

VIDEOIGRE I NASILJE

Smrt preliberalnim zakonima o posjedovanju oružja, sloboda videoigrama!

Najjednostavnije je optužiti videoigre za povećanje stope nasilja, puno je teže osvijestiti se i shvatiti da neregulirano posjedovanje oružja znači povećano nasilje, što vodi do većeg postotka smrtnih ishoda koji bi se mogli spriječiti da postoji politička volja

Piše:
Josip Miler, 4.C

Korelacija između videoigara i nasilja

Uvriježeno je mišljenje da videoigre uzrokuju nasilje, a postalo je aktualno nakon masovne pucnjave u El Pasu i Daytonu 3. kolovoza 2019. Dva dana poslije pucnjave predsjednik Donald Trump održao je govor u kojem je okrivio videoigre kao uzrok pucnjave:

„Moramo zaustaviti slavljenje nasilja u našem društvu. To uključuje jezive

i grozne videoigre koje su sada uobičajene. Suviše je lako danas poticati problematične mlade ljude da se okruže kulturom koja slavi nasilje. Moramo to zaustaviti ili značajno smanjiti, a to mora početi odmah. Kulturne promjene su teške, ali svatko od nas može odlučiti izgraditi kulturu koja slavi inherentnu vrijednost i dostojanstvo svakog ljudskog života.” – Donald Trump, 2019.

Videoigra je elektronska igra u kojoj osoba ima sposobnost interakci-

Videoigra je elektronska igra u kojoj osoba ima sposobnost interakcije s onime što se prikazuje na ekranu.

Pong, Atari, 1972.

Space Invaders, Taito, 1978.

Pac-Man, Bandai Namco, 1980.

Donkey Kong, Nintendo, 1981.

Najpoznatija kontroverza u industriji videoigara je Mortal Kombat, videoigra prvi put objavljena 1992. godine. Mortal Kombat je igra u kojoj se koriste različite borilačke vještine kako bi se porazio jedan od dvaju igrača.

je s onime što se prikazuje na ekranu. Postale su iznimno popularne osamdesetih godina, a industrija videoigara postala je jedna od najvećih sektora u industriji zabave. Mnogi vjeruju da je prva osmišljena videoigra bila Pong, stolnoteniska igra za dvoje iz 1972., što nije točno. Pong je postala prva uspješna videoigra, a prva je prava videoigra Dama koju je osmislio britanski profesor Christopher Strachey 1952. godine. Mnoge su se videoigre u početku mogle naći u arkadama. Od tih su početaka neke kompanije postali industrijski magovi (Nintendo, Sega, Activision i drugi).

Videoigre su u svojim počecima izgledale kao velike kutije, s ekranom, joystickom ili nekoliko gumbića, a većina nije bila nasilna: Pong, Space Invaders, Pac-Man i Donkey Kong (gdje se po prvi put pojavio najpoznatiji lik u industriji videoigara Super Mario). Razvijanjem videoigara, nastale su prve videoigre za kućnu upotrebu, uvođenjem konzola i videoigara dostupnih za osobna računala.

Prvi znakovi nasilja

Nakon početnog uspjeha videoigara, kreatori igrica počeli su osmišljavati realistične videoigre. Među prvim popularnim igrama bila je Contra, objavljena 1987. godine, kojoj je cilj bio poraziti neprijatelje pucanjem.

Najpoznatija kontroverza u industriji videoigara je Mortal Kombat, videoigra prvi put objavljena 1992. godine. Mortal Kombat je igra u kojoj se koriste različite borilačke vještine kako bi se porazio jedan od dvaju igrača. Razlog nastanka kontroverze jest to što igra obiluje elementima nasilja (prikazivanje krvi, tučnjava i mogućnost da se lik u videoigri može brutalno ubiti). Zbog navedenih elemenata i činjenice da videoigre u to vrijeme nisu bile zakonski regulirane, nastalo je javno negodo-

Contra, 1987.

vanje, stoga se videoigre počinju regulirati uvođenjem sustava zvanim ESRB (u Sjevernoj Americi) i PEGI (u Europi), koji određuju s koliko se godina smije kupiti pojedina videoigra. Ograničenja za kupnju provode se na temelju postavljenih kriterija – sadržava li igra nasilje, koriste li likovi u videoigri alkohol i drogu, bave li se kockanjem i sl.

Pucnjava u srednjoj školi Columbine

20. travnja 1999., 17-godišnji Eric Harris i Dylan Klebold počinili su jednu od najstrašnijih školskih pucnjava u SAD-u kada su ubili petnaest i ozlijedili dvadeset i jednu osobu u srednjoj školi Columbine u saveznoj državi Colorado. Kasnije se otkrilo da su njih dvoje bili fanovi igara Doom i Quake, pucačkih videoigara s mnogo realističkih elemenata zbog čega su i bile vrlo popularne.

„VIDEOIGRE UZROKUJU NASILJE!“

Od 1980. do 2018. dogodile su se trideset i tri školske pucnjave u SAD-u. U četiri od njih počinitelji su bili povezani s videoigrama. Tu se uključuju već spomenuti počinitelji u Columbineu – četrnaestogodišnji Michael Carneal koji je ubio troje studenata 1997. godine, dvadesetogodišnji Adam Lanza koji je ubio dvadeset i šest ljudi 2012. i Nikolas

Cruz koji je ubio sedamnaest ljudi 2018. godine.

Svih petero počinitelja bili su fanovi videoigara, ali to nije razlog njihovim pucnjavama. Utvrđeno je da su svi imali mentalnih problema te su bili okruženi nasilnim temama (nasilne knjige, oružje, nasilne serije). Videoigre su bile samo dio slagalice. Ponekad počinitelji uopće nisu voljeli nasilne igre. Omiljena videoigra koju je igrao Adam Lanza je Dance Dance Revolution u kojoj igrač pleše ono što se prikazuje na ekranu.

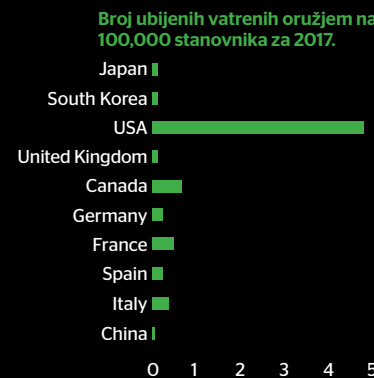
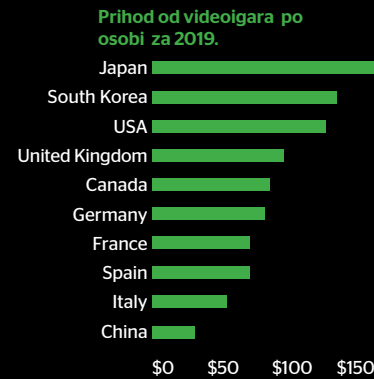
Razlog zašto je ova tema važna samo u SAD-u, a ne u cijelom svijetu, jest zbog toga što se školske pucnjave najčešće i događaju u SAD-u. Razlog zašto se pucnjave najčešće događaju u Americi jest dostupnosti vatrenog oružja, kao i zbog Drugog mandmana u kojem stoji da građanin ima pravo posjedovati oružje. SAD i Jemen jedine su države u kojima ne treba dozvola za posjedovanje oružja. Zbog toga Amerika ima najviše oružja na 100 građana (120.5). Poslije toga slijede Falklandski otoci (62.1, ali na otocima ima samo otprilike 3,000 ljudi) i Jemen (52.8). Od milijun primjeraka registriranog oružja u Americi, 392 milijuna nije registrirano. To znači da uglavnom svaki stanovnik Amerike posjeduje oružje, što je zastrašujuće.

Utjecaj na čovjeka

Videoigre mogu pozitivno utjecati

Od 1980. do 2018. dogodile su se trideset i tri školske pucnjave u SAD-u. U četiri od njih počinitelji su bili povezani s videoigrama.

Graf koji prikazuje odnos prodanih videoigara i smrti od vatrenog oružja

Mortal kombat, 1992.

na čovjeka; one mogu poboljšati vizualno-spacijalne vještine, pamćenje, pozornost, koordinaciju očiju i ruku, rješavanje problema i ostalo.

Navedene se vještine poboljšavaju jer videoigre nagrađuju osobu koja uspješno izvrši neki zadatak u igri, što aktivira dopamin u našem mozgu koji je direktno povezan s osjećajem zadovoljstva. No, pretjerana konzumacija videoigara ima i negativne posljedice – neka znanstvena istraživanja pokazuju da videoigre zapravo ne poboljšavaju pozornost osobe, nego je smanjuju. Isto tako, neki znanstvenici tvrde da je pamćenje smanjeno, a ne povećano. No, sa sigurnošću se može utvrditi da negativni efekti NISU utjecali na nasilnost osobe.

Pogledajmo istini u oči koliko god neugodna ona bila

Videoigre ne uzrokuju nasilje, nego dostupnost vatrenog oružja i povećanje broja vlasnika oružja. Društvo se treba osvijestiti kako su videoigre nešto čime se može zabaviti. Videoigre nisu napravljene kako bi ljude učinile nasilnima. Postoje mnogi znanstveni dokazi da videoigre poboljšavaju brzinu reakcije i da igraje razvija finu motoriku.

Točno je da videoigre smanjuju pozornost osobe, ali to nije ni u kakvoj vezi s povećanjem nasilja. Najjednostavnije je optužiti videoigre za povećanje stope nasilja, puno je teže

Doom, 1993., id Software

Quake, 1996., id Software

osvijestiti se i shvatiti da neregulirano posjedovanje oružja znači povećano nasilje, što vodi do većeg postotka smrtnih ishoda koji bi se mogli spriječiti da postoji politička volja. Razlog zašto ova tema nije aktualna u drugim dijelovima svijeta jest činjenica da je posjedovanje oružja strože regulirano zakonom nego u SAD-u, stoga se treba boriti za postroženje uvjeta za dobivanje dozvole za oružje koji će riješiti problem pucnjava, ali i isprati krivnju s videoigara.

Videoigre ne uzrokuju nasilje, nego dostupnost vatrenog oružja i povećanje broja vlasnika oružja. Društvo se treba osvijestiti kako su videoigre nešto čime se može zabaviti.

Postoje mnogi znanstveni dokazi da videoigre poboljšavaju brzinu reakcije i da igranje razvija finu motoriku.

gvak!

gvak!

Stil života

Punk, punkeri i životna filozofija

ANĐELI

Piše:
Marija Murlin, 4.B

BEZ KRILA

Bunt je trebao biti obilježje pjesnika ulice i borbe za slobodu protiv učmalog sistema, stoga ga vratimo punku!

Početni otisak

Opće je poznato da je *punk* buntovan pokret mladih ljudi s kraja 70-ih godina koji su se izražavali glazbom, ali što zapravo *punk* potiče i za što se zalaže od svojih početaka do danas, to je ipak teže razaznati jer nije očito na prvi pogled. Kako se rodio *punk*? *Punk* grupe pjevale su i svirale kratke i jednostavne kompozicije koje nisu bile po svačijem ukusu. Neki su smatrali kako je to vrištanje i deranje tinejdžera bez ikakvog značenja, a drugi su shvatili *punk* kao povratak glazbe svojim korijenima jer se u 70-ima snažno razvijala rock glazba zbog koje je *punk* bio ugrožen pa počinje njegova borba za popularnost. *Punk* je u svojim počecima bio glazbeni žanr koji je okupljao niz mladih ljudi koji su izražavali otpor prema sustavu, a mogli su ga izraziti tekstem ili glazbom u nekom underground bendu. Tako je on otvorio vrata mnogim mladim ljudima koji su htjeli postati zvijezde šokirajući pritom svojim izgledom i slobodnim ponašanjem.

Supkultura s namjerom promjene svijeta

Punk se u svojim počecima zalagao se za glas pučana, stoga je ta ideja snažno prisutna u *punk* tekstovima, uz pokušaj osvješćivanja ljudi o svakodnevnim preprekama koje se nalaze na njihovom putu do uspjeha. Budući da svaka vrsta glazbe toliko snažno djeluje na ljude, ni s *punkom* nije drugačije. Postao je prepoznatljiv po pjesmama o korporacijama koje uništavaju ljudskost, o iznevjerenim očekivanjima, o društvenim promjenama, a socijalna je tematika svakako zaštitni znak tekstova. Kao glazbeni žanr *punk* nije bio baš slušljiv jer se prednost davala tekstu, a ne vokalu i ostatku benda koji ga je pratio. Tekstom su se iskazivala vrline malih ljudi koji zbog viših državnih sila nisu na zaslužnim pozicijama. Kako je vlast postajala sve brutalnija prema puku, tako se i gledište *punka* promijenilo. Bendovi počinju pisati sve nasilnije tekstove ispunjene mržnjom prema politici,

stoga dolazi do brojnih prosvjeda i obračuna s policijom. Upravo zbog toga, građani počinju doživljavati ovu supkulturu odbojnom poistovjećujući njezine pripadnike s tipom „društvenih nametnika“. Istina jest da su oni predstavnici ulice, osobe koje bez diploma i bez imalo pretencioznosti pjevaju o životu iz prve ruke, ali njihovi stavovi su „bistriji“ od stavova mnogih ljudi koji dopuštaju da ih se doživotno „gazi“.

Anđeli bez krila

Danas se i dalje se na *punk* gleda kao na propagiranje nasilja, odnosno nasilnika koji traže probleme i rade nered, a popraćeni su glasnom muzikom i anarhostavom. No, kada bi se svaki čovjek odlučio priključiti toj skupini u jednom razdoblju svoga života, uvidio bi da stavovi njezinih sljedbenika i nisu toliko loši. *Punk* uistinu ima iskrene i dobre namjere, zalaže se za pozitivne ideje, a stil odijevanja pripadnika ove subkulture ne služi isticanju različitosti, već slobode u čije ime istupaju, stoga

možete u jednom rasnom pankerskom ormaru pronaći zakovice, stvar iz sex-shopa, kao i lance i šiljke.

To je samo furka

Mladi ljudi koji danas slušaju *punk* i izgledaju poput *punkera*, zapravo ga ne žive. Njihov život nije u istoj poziciji kao što je to bio život *punkera* iz prošlosti. Njihov se život sastoji od ispijanja pive, međusobne zezancije, žicanja novca i cigareta. Ne vide kako tim načinom neće doprinijeti promjeni društva, jedino će ostali ljudi misliti da su beskorisni, neobrazovani i bezobrazni klinci. *Punk* je ovdje kako bi potaknuo ljude na zauzimanje stava i na njegovo iskazivanje. Bunt je trebao biti obilježje pjesnika ulice i borbe za slobodu protiv učmalog sistema, stoga ga vratimo *punku*!

“Radite ono što volite bez straha od mišljenja vaših susjeda ili neke bezimene osobe koju ste susreli jednom u životu.”

Razgovarala:
Erna Jakšić, 4.B

COSPLAY

Budi svoj omiljeni lik

Cosplay je vrsta modnog izričaja kojim se ljudi transformiraju kako bi reprezentirali određeni lik iz filma, videoigrice, animiranog filma ili stripa. Odlučila sam saznati nešto više o ovoj temi u razgovoru s talentiranim mladim *Cosplayerom* koji nosi pseudonim *Skyree* koji je dio ove zanimljive zajednice već tri godine.

Kako si došao na ideju da se počneš baviti cosplayom?

Sve je počelo s mojom ljubavi prema animeu. Svidio mi se raznolik dizajn likova i pregršt žanrova na raspolaganju. Ideja da bi svatko mogao pronaći u tome nešto za sebe bila mi je odlična i jednostavno sam kupio jednosmjernu kartu za taj svijet. Ne mislim se vratiti još neko vrijeme.

Je li cosplay rasprostranjen u Hrvatskoj, koliki je interes ljudi za njega?

Ne bih rekao da je rasprostranjen, ali mislim da mlađe generacije znaju ili su barem čule za njega. Još nisam naišao na stariju osobu iz ovih krajeva koja je bila upoznata s *cosplayom*.

Na kojim si sve natjecanjima bio, kako se odnosiš prema konkurenciji?

Bio sam na par konvencija uključujući *Infogamer*, *Pandakon* i *Sferakon*. Na *Sferakonu* sam prošle godine osvojio svoju prvu nagradu. Budući da u Hrvatskoj nema toliko puno ljudi koji se bave

ovime, svi se većinom poznajemo ili smo u nekom trenutku naletjeli jedni na druge pa je nekako prirodno da se držimo zajedno i međusobno se bodrimo.

Koliko je novca potrebno uložiti u cosplay i je li vrijedan toga?

Sve naravno ovisi o zahtjevnosti kostima, ali rekao bih da je, objektivno gledajući, *cosplay* jedan od luksuznijih hobija. Na pitanje je li *cosplay* vrijedan toga ne mogu odgovoriti objektivno jer je svaki *cosplayer* priča za sebe, no ja osobno mogu reći da me kupnja svakog novog kostima čini sretnijim jer mi otvara još jedna vrata u svijet novih poznanstava, putovanja i mogućih poslovnih prilika.

Što tvoja obitelji i prijatelji misle o cosplayu?

Svi mi pružaju izrazito veliku podršku, obitelj čak i financijsku. Stvarno sam imao sreću što sam okružen dobrim ljudima, znam da za puno mojih kolega to uopće nije tako.

Kakvi su uobičajeni komentari koje dobivaš kada predstavljaš nekog lika?

“

Sve je počelo s mojom ljubavi prema animeu. Svidio mi se raznolik dizajn likova i pregršt žanrova na raspolaganju.

Komentari ljudi koji me podržavaju uvijek su superpozitivni. Ostali, kako kada. Izbjegavam hodati ulicom u *cosplayu* jer sam imao negativnih iskustava. Ljudi bi me promatrali s čuđenjem, ponekad i užasavanjem, što nije toliko grozno koliko je jednostavno neugodno, a ponekad bi mi se neki hrabriji prolaznici usudili doviknuti podrugljive komentare ili izravne uvrede. Takve me reakcije previše ne diraju, ali želim se fokusirati na lijepe aspekte svog hobija pa izbjegavam bilo kakve konflikte najviše što mogu. Rijetko kada dobijem pozitivan komentar od slučajnog prolaznika, ali pamtim i cijenim svaki put kada se to dogodi.

Postoje li predrasude na rasnoj ili nacionalnoj razini vezano za cosplay?

Definitivno postoje. Velika većina *anime* likova izgledaju kao bijelci, manjina kao azijati (što je vrlo ironično s obzirom na to da *anime* potječe iz Japana) i onda ima onih 0.01% tamnopusitih likova. Mislim da je ovo problem koji seže dublje od generalnog mišljenja publike, a to je japanska fascinacija snježnobijelom kožom, velikim očima i sitnom građom. To je ideal ljepote koji je ure-

zan u mentalni sklop svakog Japanca i sve što izlazi izvan tih apsurdnih okvira automatski je ružno. Prema tome, ni jedna tamnoputa osoba iznad 50 kilograma ne bi smjela ni pomisliti na to da se bavi *cosplayom*. Srećom, sve se više ljudi uključuje u *body positivity* pokrete i mislim da smo na dobrom putu da se ovakva bezumna mržnja temeljena na različitostima iskorijeni.

Smatraš li da fizički izgled cosplayera uvjetuje odabir lika?

Nikako. Svakome bi se trebala pružiti prilika da radi ono što ga usređuje. Nije pošteno otpisati ljude na samom početku zato što nemaju formu tijela ili boju kože kao lik koji reprezentiraju. Ako uložite trud u svoj *cosplay*, rezultat će biti fantastičan, bez obzira na sve.

A što je s predrasudama na temelju seksualnosti? Postoje li i one i među kojim spolom su učestalije?

Itekako postoje, ne mogu naglasiti koliko puta sam se susreo s njima. Mislim da su ovdje dječaci puno više na meti nego djevojke. Najčešća uvreda ili predrasuda koju će muški *cosplayer* čuti jest to da je gay. Postoje dečki koji su ležerniji sa svojom muževnošću i to je potpuno u redu. Nije ih strah staviti malo šminke na lice kako bi bili sigurni da će njihov *cosplay* ispasti savršeno. Smatram ih profesionalcima, drugi ih pak vide kao sramotu za muški rod. Problemi nastaju i s anime fanovima. Puno djevojaka u ovoj zajednici fetišizira gay dečke. Vrlo im je atraktivna pomisao na to da su dva lijepa muškarca koji se oblače u likove za koje bi htjele da budu u vezi, zapravo zajedno. Nekad naiđemo na poprilično manične pojedince koji nas dovedu u neugodne situacije. Tako da predrasude i krive predodžbe, nažalost, dolaze s objiju strana.

Komentari ljudi koji me podržavaju uvijek su superpozitivni. Ostali, kako kada. Izbjegavam hodati ulicom u cosplayu jer sam imao negativnih iskustava.

Najčešća uvreda ili predrasuda koju će muški cosplayer čuti jest to da je gay. Postoje dečki koji su ležerniji sa svojom muževnošću i to je potpuno u redu. Nije ih strah staviti malo šminke na lice kako bi bili sigurni da će njihov cosplay ispasti savršeno. Smatram ih profesionalcima, drugi ih pak vide kao sramotu za muški rod.

Postoji li seksualizacija ženskih cosplayerica i smatraš li da je ona opravdana zbog provokativnosti pojedinih kostima?

Puno se ženskih kostima sastoji od uske odjeće i minimalne količine tkanine. Najpopularniji su ženski likovi gotovo uvijek lijepe djevojke uska struka, širokih bokova i bujnih prsa, tako da *cosplayerice* jednostavno moraju istaknuti svoje obline kako bi potpuno preuzele obilježja lika. Djevojke su uglavnom spremne na koje-kakve komentare, neke se čak i našale sa svojim obožavateljima, ali mislim da je najbitnije u glavi odvojiti sebe od lika koji predstavljaš. Jednom kad si u mislima posložiš da su ti ljudi tu zbog lika, a ne zbog tebe, nekako je lakše podnijeti vulgarne pojedince na koje ponekad naletiš. Naravno, postoje granice koje se nikako ne smiju prijeći i jednom kada se to dogodi, mi dečki pružimo stopostotnu podršku našim djevojkama kako bi ih zaštitili od neugodnih komentara.

Je li cosplay zajednica pozitivna?

Uglavnom jest. Kao što sam ranije spomenuo, svi se držimo zajedno jer nas je malo, ali, kao i u svakoj drugoj zajednici, i ovdje postoji negativni natjecateljski duh, ljubomora i prekomjerno iziskivanje pažnje. U veći-

ni slučajeva toksični ljudi jednostavno napuste zajednicu i rijetko kad više čujemo za njih.

Postoji li razlika između cosplayera koji sami izrađuju kostime i onih koji ih kupuju?

Neki ljudi smatraju *cosplayere* koji kupuju kostime lijenima, nezainteresiranima ili nemotiviranim, dok ostali misle da *self-made* kostimi izgledaju jeftino, neprofesionalno i jednostavno pogrešno. To je dvosjekli mač i mislim da će svatko uvijek moći nešto negativno reći o jednom ili drugom načinu nabavljanja kostima. Smiješno je što su ljudi koji mogu iscrpno govoriti o *cosplayju* zapravo oni koji se uopće njime ne bave. Vrlo je lako kritizirati nekoga kada ne razumiješ koliko truda i vremena ta osoba uloži u svoj *cosplay*. Po mom mišljenju, najbitnije je da je *cosplayer* zadovoljan rezultatom, ali i da ostavi mjesto za konstruktivnu kritiku kako bi na sljedećem natjecanju mogao biti još bolji.

Postoje li cosplayi koje nikada ne bi radio i zbog čega?

Otvoren sam prema svemu što se ne kosi s mojim moralom. Nije mi problem obući se u haljinu ili obojiti cijelo tijelo u plavo. Potpuno sam posvećen onome što radim i nije me strah reakcija koje bi moja profesionalnost mogla izazvati.

Koji je najbolji savjet za nove cosplayere ili ljude koji se planiraju baviti cosplayom u budućnosti?

Ovo se ne odnosi samo na *cosplay*, već vrijedi za bilo što oko čega ste strastveni. Radite ono što volite bez straha od mišljenja vaših susjeda ili neke bezimene osobe koju ste susreli jednom u životu. Okružite se ljudima koji neće na vas gledati kao na dijete kojemu je jako dosadno u životu pa troši novac na gluposti, već ozbiljno shvatiti vašu ljubav prema vašem hobiju. Educirajte ljude o stvarima koje ne razumiju i širite pozitivnu sliku o svojoj zajednici. Ne gubite živce na to da morate biti najbolji i ne fokusirajte svoju energiju na pobjeđivanje, jer, na kraju krajeva, najbitnije je da vas ono čime se bavite ispuni i da se dobro zabavite.

Fotografija: Erna Pantar, 2.D

Impresum

NAKLADNIK:

Škola za grafiku, dizajn i medijsku produkciju

ZA NAKLADNIKA:

Dubravko Deželić, dipl. ing. graph. techn.

MENTOR:

Bojana Pralica, prof.

**VIZUALNO
OBLIKOVANJE I
PRIJELOM:**

Aljoša Lijić, prof.
Ksenija Palameta
Radković, prof.

LEKTURA:

Mateja Vignjević, prof.

FOTOGRAFIJE:

Pantar, Ema, 2.d
Brabenec, Reina, 2.d

GLAVNI UREDNIK:

Luka Drmić- Banović, 4.B

UREDNIŠTVO:

Drmić-Banović, Luka, 4.B
Jovanov, Klara, 4.B
Blažan, Lucija, 4.B
Crnčević, Tanja, 4.B
Širol, Laura, 3.D
Kardaš, Lucija, 3.D
Horvat, Karolina, 4.B
Križić, Emanuel, 4.B
Tomičić, Vid, 3.D
Brabenec, Reina, 2.D
Bartoš, Patrik, 4.B
Međimorec, Fran, 3.D
Vješnica, Duje, 2.A
Miler, Josip, 4.C

NASLOVNICA:

Aljoša Lijić, prof.

TISAK:

Škola za grafiku, dizajn i medijsku
produkciju, Getaldićeva 2

NAKLADA:

300 kom

GODINA:

2020.

Čižmešija, Anika, 3.D

Fumić, Borna, 1.D

Rajaković, Nika, 1.D

Samošćanec, Petra, 1.D

Stojaković, Ema, 2.B

Murlin, Marija, 4.B

Jakšić, Ema, 4.B

Kuzmičić, Mihael, 4.B

Tolić, Tea, 3.D

Šešerin, Tara, 3.D

Pavičić, Mía, 3.D

Matana, Ivan, 4.B

Dokić, Lovro, 4.B

Franulić, Rajna, 4.B

Kramarić, Mía, 4.B

Mareković, Petra, 4.B

Buben, Jan, 4.B

